

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
Atende S.A.
za rok zakończony 31 grudnia 2016 r.**

Spis treści

1.	Jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	4
2.	Jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów	6
3.	Sprawozdanie z przepływów pieniężnych.....	7
4.	Zestawienie zmian w jednostkowym kapitale własnym	8
5.	Informacje ogólne	9
5.1.	Podstawowa działalność.....	9
5.2.	Skład organów Spółki	9
5.3.	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	9
5.4.	Oświadczenia Zarządu	10
6.	Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	10
7.	Opis przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów ...	11
8.	Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	18
8.1.	Profesjonalny osąd.....	18
8.2.	Niepewność szacunków.....	19
9.	Zmiany zasad (polityki) rachunkowości.....	20
10.	Szczegółowe noty i objaśnienia.....	23
Nota 1.	Przychody z umów z klientami, salda dotyczące umów	23
Nota 2.	Segmenty operacyjne oraz rynki zbytu	24
Nota 3.	Koszty działalności operacyjnej.....	25
Nota 4.	Koszty umów z klientami	26
Nota 5.	Przychody i koszty finansowe	27
Nota 6.	Podatek dochodowy i odroczony podatek dochodowy	28
Nota 7.	Zysk przypadający na jedną akcję	29
Nota 8.	Dywidendy zaproponowane lub uchwalone do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego	30
Nota 9.	Wartość godziwa	30
Nota 10.	Rzeczowe aktywa trwałe.....	32
Nota 11.	Wartości niematerialne.....	34
Nota 12.	Inwestycje w jednostkach powiązanych	36
Nota 13.	Pozostałe aktywa trwałe	39
Nota 14.	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	39
Nota 15.	Zapasy	39
Nota 16.	Umowy o usługę budowlaną.....	40
Nota 17.	Należności handlowe.....	40
Nota 18.	Pozostałe należności	41
Nota 19.	Rozliczenia międzyokresowe	42
Nota 20.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	42
Nota 21.	Kapitał zakładowy	42
Nota 22.	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ceny nominalnej	43
Nota 23.	Pozostałe kapitały	43
Nota 24.	Kredyty i pożyczki	44
Nota 25.	Pozostałe zobowiązania finansowe	45
Nota 26.	Inne zobowiązania długoterminowe.....	45
Nota 27.	Zobowiązania handlowe.....	45
Nota 28.	Pozostałe zobowiązania	46
Nota 29.	Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	46
Nota 30.	Zobowiązania warunkowe	46
Nota 31.	Należności i zobowiązania długo i krótkoterminowe z tytułu leasingu finansowego	47
Nota 32.	Rozliczenia międzyokresowe przychodów	48
Nota 33.	Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	48
Nota 34.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	48
Nota 35.	Informacja o instrumentach finansowych	51
Nota 36.	Zarządzanie kapitałem	52
Nota 37.	Informacje o podmiotach powiązanych	52
Nota 38.	Wynagrodzenie osób zarządzających i nadzorujących Atende S.A.	53
Nota 39.	Zatrudnienie.....	53
Nota 40.	Umowy leasingu operacyjnego	54
Nota 41.	Informacja dotycząca sezonowości lub cykliczności działalności	54
Nota 42.	Sprawy sądowe.....	54

Nota 43.	Rozliczenia podatkowe	54
Nota 44.	Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	54
Nota 45.	Zdarzenia po dacie bilansu.....	55
Nota 46.	Informacja o transakcjach z podmiotem dokonującym badania sprawozdania	55
Nota 47.	Objaśnienia do sprawozdania z przepływów pieniężnych.....	55

1. Jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	Nota	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015 (dane przekształcone)*	stan na 01.01.2015 (dane przekształcone)*
Aktywa trwałe		62 757	65 641	65 633
Rzeczowe aktywa trwałe	10	18 645	20 287	22 637
Wartości niematerialne	11	5 760	7 281	7 976
Inwestycje w jednostkach podporządkowanych	12	21 735	21 185	19 091
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	14	80	80	80
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6	1 543	3 115	1 756
Aktywa z tytułu umów z klientami	1	3 466	104	985
Pozostałe aktywa trwałe	13	11 528	13 589	13 108
Aktywa obrotowe		83 217	110 125	83 049
Zapasy	15	7 368	6 636	8 146
Aktywa z tytułu umów z klientami	1	3 128	882	2 156
Należności handlowe	17	53 086	44 153	60 192
Pozostałe należności	18	513	136	510
Rozliczenia międzyokresowe	19	9 212	9 904	2 916
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	20	9 910	48 414	9 129
AKTYWA RAZEM		145 974	175 766	148 682

* Przekształcenie danych porównawczych zostało opisane w Punkcie 9.

PASYWA	Nota	stan na 31.12.2016	stan na 31.12.2015 (dane przekształcone)*	stan na 01.01.2015 (dane przekształcone)*
Kapitał własny		58 210	57 447	53 953
Kapitał zakładowy	21	7 269	7 269	7 269
Kapitał zapasowy z emisji akcji powyżej wartości nominalnej	22	14 753	14 753	14 753
Pozostałe kapitały	23	30 517	27 170	22 738
Niepodzielony wynik z lat ubiegłych		(1 632)	(695)	1 513
Wynik finansowy bieżącego okresu		7 303	8 950	7 680
Zobowiązania długoterminowe		21 179	20 355	21 588
Kredyty i pożyczki	24	6 030	2 824	3 546
Pozostałe zobowiązania finansowe	25,31	470	381	1 040
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	33	612	612	612
Inne zobowiązania długoterminowe	26	5	27	42
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	1	14 062	16 511	16 348
Zobowiązania krótkoterminowe		66 585	97 964	73 141
Kredyty i pożyczki	24	4 209	706	1 466
Pozostałe zobowiązania finansowe	25,31	494	641	1 124
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	1	14 092	15 651	3 989
Zobowiązania handlowe	27	30 282	45 479	45 285
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	33	50	50	50
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		298	3 351	212
Pozostałe zobowiązania	28	13 489	29 964	21 015
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	32	3 671	2 122	-
PASYWA RAZEM		145 974	175 766	148 682

* Przekształcenie danych porównawczych zostało opisane w Punkcie 9.

2. Jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Nota	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)*
Przychody ze sprzedaży	1,2	172 460	226 061
Koszty sprzedanych produktów i usług, towarów i materiałów	3	128 635	184 373
Zysk (strata) brutto na sprzedaży		43 825	41 688
Pozostałe przychody operacyjne	4	2 152	3 022
Koszty ogólnego zarządu	3	34 853	33 250
Pozostałe koszty operacyjne	4	791	857
Zysk (strata) na działalności operacyjnej		10 333	10 603
Przychody finansowe	5	631	1 721
Koszty finansowe	5	1 791	1 386
Udział w zyskach netto jednostek wycenianych metodą praw własności		-	-
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		9 173	10 938
Podatek dochodowy	6	1 870	1 988
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		7 303	8 950
Zysk (strata) z działalności zaniechanej		-	-
Zysk (strata) netto		7 303	8 950
Zysk (strata) netto na jedną akcję (w zł)	7		
Podstawowy za okres obrotowy		0,20	0,25
Rozwodniony za okres obrotowy		0,20	0,25
Zysk (strata) netto na jedną akcję z działalności kontynuowanej (w zł)	7		
Podstawowy za okres obrotowy		0,20	0,25
Rozwodniony za okres obrotowy		0,20	0,25
Zysk (strata) netto na jedną akcję z działalności zaniechanej (w zł)		0,00	0,00
Zysk (strata) netto		7 303	8 950
Inne całkowite dochody, które zostaną przekwalifikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków		-	-
Inne całkowite dochody, które nie zostaną przekwalifikowane na zyski lub straty w kolejnych okresach		-	-
Suma dochodów całkowitych		7 303	8 950

* Przekształcenie danych porównawczych zostało opisane w Punkcie 9.

3. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)*
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA		
Zysk / (strata) przed opodatkowaniem	9 173	10 938
Korekty razem:	4 600	1 243
Amortyzacja	4 245	4 143
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	(106)	(1 827)
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	(34)	(1 332)
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	515	296
Inne korekty	(20)	(37)
Zmiana kapitału pracującego:	(49 021)	44 662
Zapasy	(732)	1 510
Należności	(14 859)	18 541
Zobowiązania/rezerwy	(33 430)	24 611
Zmiana stanu pozostałych aktywów	2 694	(9 609)
Przeptywy z działalności operacyjnej	(32 554)	47 234
Podatek dochodowy (zapłacony) / zwrócony	(3 350)	(211)
Przeptywy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(35 904)	47 023
DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA		
Wpływy	756	2 105
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	756	525
Inne wpływy inwestycyjne	-	1 580
Wydatki	2 548	3 812
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	1 998	1 718
Wydatki na aktywa finansowe	550	2 094
Przeptywy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(1 792)	(1 707)
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA		
Wpływy	8 751	2 429
Kredyty i pożyczki	8 405	-
Inne wpływy finansowe	346	2 429
Wydatki	9 559	8 460
Dywidendy i inne wpłaty na rzecz właścicieli	6 542	5 452
Spłaty kredytów i pożyczek	1 695	1 483
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	570	1 277
Odsetki	194	248
Inne wydatki finansowe	558	-
Przeptywy pieniężne netto z działalności finansowej	(808)	(6 031)
PRZEPTYWY PIENIĘŻNE NETTO RAZEM	(38 504)	39 285
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym	(38 504)	39 285
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-	-
Środki pieniężne na początek okresu	48 414	9 129
Środki pieniężne na koniec okresu	9 910	48 414

* Przekształcenie danych porównawczych zostało opisane w Punkcie 9.

Dodatkowe objaśnienia do przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej przedstawiono w Nocie 47.

4. Zestawienie zmian w jednostkowym kapitale własnym

	Kapitał zakładowy	Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji pow. ceny emisyjnej	Akcje własne	Pozostałe kapitały	Niepo- dzielony wynik finansowy	Wynik finansowy bieżącego okresu	Kapitał własny ogółem
2016 r.							
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2016 r. wg MSSF	7 269	15 492	-	27 170	9 889	-	59 820
Zmiany zasad rachunkowości	-	-	-	-	(1 837)	-	(1 837)
Korekty z tyt. błędów podstawowych	-	(739)	-	-	203	-	(536)
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2016 r. wg MSSF	7 269	14 753	-	27 170	8 255	-	57 447
Podział zysku netto	-	-	-	3 347	(3 347)	-	-
Wyplata dywidendy	-	-	-	-	(6 542)	-	(6 542)
Suma dochodów całkowitych	-	-	-	-	-	7 303	7 303
Kapitał własny na dzień 31 grudnia 2016 r. wg MSSF	7 269	14 753	-	30 517	(1 632)	7 303	58 210
2015 r.							
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2015 r. wg MSSF	7 269	15 308	-	22 738	9 884	-	55 199
Zmiany zasad rachunkowości	-	-	-	-	(711)	-	(711)
Korekty z tyt. błędów podstawowych	-	(555)	-	-	20	-	(535)
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2015 r. wg MSSF	7 269	14 753	-	22 738	9 193	-	53 953
Podział zysku netto	-	-	-	4 432	(4 432)	-	-
Wyplata dywidendy	-	-	-	-	(5 452)	-	(5 452)
Suma dochodów całkowitych	-	-	-	-	-	8 950	8 950
Kapitał własny na dzień 31 grudnia 2015 r. wg MSSF (dane przekształcone)	7 269	14 753	-	27 170	(695)	8 950	57 447

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

5. Informacje ogólne

5.1. Podstawowa działalność

Atende S.A. („Spółka”, „Emitent”, „Atende”) funkcjonuje pod nazwą Atende S.A. od 12 kwietnia 2013 r., kiedy została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym zmiana firmy z ATM Systemy Informatyczne S.A. na Atende S.A. Z kolei ATM Systemy Informatyczne S.A. powstała w wyniku przejęcia przez KLK S.A. całego majątku ATM Systemy Informatyczne sp. z o.o. przy jednoczesnym dokonaniu zmiany nazwy spółki KLK S.A. na ATM Systemy Informatyczne S.A. i przeniesieniu siedziby Spółki do Warszawy. Powyższe zmiany zostały zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym 3 stycznia 2011 r.

Atende S.A. z siedzibą w Warszawie przy ul. Ostrobramskiej 86, 04-163 Warszawa, zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy KRS, pod numerem KRS: 0000320991, Kapitał zakładowy: 7 268 668,80 zł w całości wpłacony, NIP: 954-23-57-358, REGON: 276930771, jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Atende („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”, „Grupa Atende”). Spółka jest, od 28 maja 2012 r., notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

Podstawowy przedmiot działalności Atende S.A. na 31 grudnia 2016 r. to:

- o działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki,
- o naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń,
- o roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej,
- o sprzedaż komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania,
- o pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (działalność w zakresie specjalistycznego projektowania).

Spółka ma dwudziestopięcioletnie doświadczenie będące wynikiem realizacji wielu projektów wdrożeniowych. Wdrożenia te wyróżniają się nie tylko wysoką jakością świadczonych prac, ale też najwyższym poziomem technicznym i dużą skalą trudności wykonania. Dodatkowo Atende posiada kompetencje w zakresie tworzenia oprogramowania oraz oferuje outsourcing IT i usługi *cloud computing*. Atende S.A. jest jedną z czołowych firm branży IT w Polsce.

5.2. Skład organów Spółki

Na dzień 31 grudnia 2016 r. Spółką kierował pięcioosobowy Zarząd w składzie:

- o Roman Szwed – prezes Zarządu,
- o Iwona Bakuła – wiceprezes Zarządu,
- o Jacek Forsyjak – wiceprezes Zarządu,
- o Szymon Stępczak – wiceprezes Zarządu,
- o Jacek Szczepański – wiceprezes Zarządu.

16 grudnia 2015 r. Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o powołaniu z dniem 11 stycznia 2016 r. Jacka Szczepańskiego na członka zarządu Spółki w funkcji wiceprezesa zarządu ds. operacyjnych. 4 kwietnia 2016 r. Rada Nadzorcza Spółki odwołała Andrzeja Słodczyka z Zarządu Atende S.A. i pełnionej przez niego funkcji wiceprezesa Zarządu w związku z powierzeniem mu w Spółce funkcji dyrektora działu rozwoju ds. energetyki oraz powołała Jacka Forsyjaka do Zarządu Atende S.A. i pełnienia przez niego funkcji wiceprezesa Zarządu ds. technicznych. W okresie po dacie bilansowej zmiany w składzie Zarządu nie nastąpiły. Pięcioletnia kadencja obecnego Zarządu zakończy się w 2018 r.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. skład Rady Nadzorczej był następujący:

- o Patrycja Buchowicz – przewodnicząca Rady Nadzorczej,
- o Marek Dietl – członek Rady Nadzorczej,
- o Jan Madey – członek Rady Nadzorczej,
- o Michał Markowski – członek Rady Nadzorczej,
- o Monika Mizielińska-Chmielewska – członek Rady Nadzorczej.

4 marca 2016 r. wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej Mirosław Panek złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej Spółki ze skutkiem na dzień 6 marca 2016 r. 4 kwietnia 2016 r. Rada Nadzorcza Spółki, stosownie do postanowień § 21 ust. 5 zdanie drugie Statutu Atende S.A., powołała Michała Markowskiego na członka Rady Nadzorczej. W okresie po dacie bilansowej zmiany w składzie Rady Nadzorczej nie nastąpiły. Pięcioletnia kadencja obecnej Rady Nadzorczej zakończy się w 2018 r.

5.3. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd jednostki dominującej w dniu 21 marca 2017 r.

5.4. Oświadczenia Zarządu

Niniejsze sprawozdanie zostało przygotowane przy zastosowaniu zasad rachunkowości, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zaakceptowanymi przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) i Stały Komitet ds. Interpretacji (SKI), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, zwanymi dalej „MSSF UE” oraz w zakresie wymaganym przez rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (D.U. z 2014 r. poz. 133 z późniejszymi zmianami). Sprawozdanie to obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. i okres porównywalny od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r.

Do dnia sporządzenia jednostkowego sprawozdania finansowego za 2016 r. nie wystąpiły zdarzenia, które nie zostały, a powinny być ujęte w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego. Jednocześnie w niniejszym sprawozdaniu finansowym nie występują istotne zdarzenia dotyczące lat ubiegłych.

Sprawozdanie zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym.

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe Spółki winno być czytane łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym zatwierdzonym do publikacji przez Zarząd i opublikowanym tego samego dnia co jednostkowe sprawozdanie finansowe, celem uzyskania pełnej informacji o sytuacji majątkowej i finansowej Grupy na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz wyniku finansowego za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. zgodnie z MSSF UE.

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe podlegało badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta. Opinia i raport z badania stanowią załącznik do niniejszego raportu rocznego.

6. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego Spółka nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale nie weszły jeszcze w życie lub które oczekują na zatwierdzenie UE:

1. Standard: MSSF 9 Instrumenty finansowe (wraz z aktualizacjami).
Opis zmian: Zmiana klasyfikacji i wyceny- zastąpienie aktualnie obowiązujących kategorii instrumentów finansowych dwoma kategoriami: wycenianych wg zamortyzowanego kosztu i w wartości godziwej. Zmiany w rachunkowości zabezpieczeń.
Data obowiązywania: 1 stycznia 2018 r.
2. Standard: MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe.
Opis zmian: Zasady rachunkowości i ujawnień dla regulacyjnych pozycji odroczonego.
Data obowiązywania: Standard w obecnej wersji nie będzie obowiązywał w UE.
3. Standard: MSSF 16 Leasing.
Opis zmian: Standard znosi rozróżnienie na leasing operacyjny i leasing finansowy. Wszystkie umowy spełniające definicje leasingu będą ujmowane co do zasady jak obecny leasing finansowy.
Data obowiązywania: 1 stycznia 2019 r.
4. Standard: Zmiany do MSR 12.
Opis zmian: Doprecyzowanie sposobu rozliczania aktywów z tytułu odroczonego podatku dotyczącego niezrealizowanych strat.
Data obowiązywania: 1 stycznia 2017 r.
5. Standard: Zmiany do MSR 7.
Opis zmian: Inicjatywa dotycząca zmian w zakresie ujawnień.
Data obowiązywania: 1 stycznia 2017 r.
6. Standard: Zmiany do MSSF 10 i MSR 28.
Opis zmian: Zawiera wytyczne dotyczące sprzedaży lub wniesienia aktywów przez inwestora do spółki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.
Data obowiązywania: Nie została określona
7. Standard: Zmiany do MSSF 2.
Opis zmian: Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji.
Data obowiązywania: 1 stycznia 2018 r.
8. Standard: Zmiany do MSSF 4.
Opis zmian: Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe łącznie z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe
Data obowiązywania: 1 stycznia 2018 r.
9. Standard: Doroczne poprawki do MSSF (cykl 2014-2016).
Opis zmian: Zestaw poprawek dotyczących:
MSSF 1 – eliminacja krótkoterminowych zwolnień dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy;
MSSF 12 – doprecyzowanie zakresu zastosowania wymogów dotyczących ujawniania informacji;

MSR 28 – wycena jednostek, w których inwestor dokonał inwestycji, w wartości godziwej przez wynik finansowy
Data obowiązywania: 1 stycznia 2018 r./ 1 stycznia 2017 r.

10. Standard: Zmiany do MSR 40.

Opis zmian: Zmiana kwalifikacji nieruchomości tj. przenoszenia z nieruchomości inwestycyjnych do innych grup aktywów.

Data obowiązywania: 1 stycznia 2018 r.

11. Standard: KIMSF 22 Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe.

Opis zmian: Wytyczne dotyczące sposobu określania daty transakcji, a zatem kursu wymiany SPOT, którego należy użyć w sytuacji kiedy dokonywana lub otrzymywana jest płatność zaliczkowa w walucie obcej.

Data obowiązywania: 1 stycznia 2018 r.

Spółka zamierza przyjąć wymienione powyżej nowe standardy oraz zmiany standardów i interpretacji MSSF opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, lecz nieobowiązujące na dzień sprawozdawczy zgodnie z datą ich wejścia w życie.

Wpływ nowych regulacji na przyszłe sprawozdania Spółki.

Nowy standard MSSF 9 Instrumenty finansowe dokonuje istotnych zmian w klasyfikacji, prezentacji i wycenie instrumentów finansowych, dotyczących między innymi nowego modelu oceny utraty wartości, który będzie wymagał bardziej terminowego ujmowania oczekiwanych strat kredytowych oraz zaktualizowanych zasad stosowania rachunkowości zabezpieczeń. Zmiany te mają na celu przede wszystkim dostosowanie wymagań z zakresu zarządzania ryzykiem, umożliwiając sporządzającym sprawozdania lepsze odzwierciedlenie podejmowanych działań. Nowy standard MSSF 9 potencjalnie może mieć wpływ na przyszłe sprawozdania finansowe Grupy. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego analiza wpływu standardu MSSF 9 na przyszłe sprawozdania Grupy nie jest jeszcze zakończona.

Nowy standard MSSF 16 Leasing zmienia zasady ujmowania umów, spełniających definicje leasingu. Główną zmianą jest odejście od podziału na leasing finansowy i operacyjny. Wszystkie umowy spełniające definicje leasingu będą ujmowane co do zasady jak obecny leasing finansowy. Analiza wpływu standardu na przyszłe sprawozdania finansowe Grupy nie została jeszcze zakończona.

Pozostałe standardy oraz ich zmiany nie powinny mieć istotnego wpływu na przyszłe sprawozdania finansowe Spółki.

Zmiany standardów i interpretacji MSSF, które weszły w życie od 1 stycznia 2016 r. do dnia zatwierdzenia publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania skonsolidowanego nie miały istotnego wpływu na niniejsze sprawozdanie finansowe.

7. Opis przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów

Zasady (polityka) rachunkowości przedstawione poniżej stosowane były w odniesieniu do wszystkich okresów zaprezentowanych w sprawozdaniu finansowym Spółki, za wyjątkiem wprowadzonych zmian w polityce rachunkowości opisanych w punkcie 9.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego za wyjątkiem wyceny instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Jednostki zależne

Jednostka zależna to jednostka kontrolowana przez jednostkę dominującą. Kontrola występuje w przypadku gdy jednostka dominująca:

- posiada władzę nad jednostką, w której dokonała inwestycji,
- jest narażona na ekspozycję lub posiada prawo do zmiennych zwrotów z tytułu zaangażowania w dany podmiot inwestycji,
- posiada zdolność do sprawowania władzy nad jednostką, w której dokonała inwestycji w celu wpłynięcia na wysokość zwrotów przez nią wypracowywanych.

Jednostki stowarzyszone

Jednostka stowarzyszona to taka jednostka gospodarcza, na którą inwestor wywiera znaczący wpływ, i która nie jest ani jednostką zależną od inwestora, ani jego wspólnym przedsięwzięciem. Znaczący wpływ natomiast to prawo do uczestniczenia w podejmowaniu decyzji na temat polityki operacyjnej i finansowej jednostki gospodarczej, nie polegający jednak na sprawowaniu kontroli lub współkontroli nad polityką tej jednostki.

O znaczącym wpływie wywieranym przez jednostkę decyduje przede wszystkim kryterium posiadanego udziału w prawach głosu. W myśl MSR nr 28 o znaczącym wpływie mówi się wtedy, gdy udział ten wynosi co najmniej 20 proc. Istnieją jednak przypadki, w których mimo posiadania niższej liczby praw głosu, inwestor może uczestniczyć w kształtowaniu polityki finansowej o operacyjnej, a w konsekwencji traktować taki podmiot jako stowarzyszony. Można to identyfikować poprzez:

- zasiadanie w zarządzie lub równorzędnym organie zarządzającym jednostką, w której inwestor dokonał inwestycji,
- udział w tworzeniu polityki jednostki, w tym udział w podejmowaniu decyzji w sprawie dywidend lub innych metod podziału zysku,
- istotne transakcje pomiędzy inwestorem a jednostką, w której dokonał inwestycji,
- wzajemną wymianę personelu kierowniczego lub
- udostępnianie informacji technicznych o zasadniczym znaczeniu.

Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują aktywa, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne oraz które można wiarygodnie wycenić i które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki. Wartości niematerialne ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Wartości niematerialne powstałe na skutek prowadzenia prac rozwojowych, ujmowane są w bilansie po spełnieniu następujących warunków:

- z technicznego punktu widzenia istnieje możliwość ukończenia składnika wartości niematerialnych, tak aby nadawał się do sprzedaży lub użytkowania,
- istnieje możliwość udowodnienia zamiaru ukończenia składnika oraz jego użytkowania i sprzedaży,
- składnik będzie zdolny do użytkowania lub sprzedaży,
- znany jest sposób w jaki składnik będzie wytwarzał przyszłe korzyści ekonomiczne,
- zapewnione zostaną środki techniczne oraz finansowe konieczne do ukończenia prac rozwojowych oraz jego użytkowania i sprzedaży,
- istnieje możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych.

Nakłady poniesione w okresie prowadzenia prac badawczych oraz nakłady nie spełniające ww. warunków ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat w dacie ich poniesienia, w pozycji kosztów ogólnego zarządu.

Amortyzacja wartości niematerialnych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Spółka nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Dla celów amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników wartości niematerialnych są następujące:

- licencje na oprogramowanie 2 lata
- prace rozwojowe 3-5 lat
- znaki towarowe 5 lat
- prawa majątkowe 5 lat

Wartości niematerialne poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości. Skutki utraty wartości niematerialnych i prawnych odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne, zaś ich amortyzacja w koszty działalności podstawowej.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wyceniane są według kosztu po pomniejszeniu o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki trwałe i nakłady na środki trwałe w budowie, które jednostka zamierza wykorzystywać w swojej działalności oraz na potrzeby administracyjne w okresie dłuższym niż jeden rok, które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki. Nakłady na środki trwałe obejmują poniesione nakłady inwestycyjne jak również poniesione wydatki na przyszłe dostawy maszyn, urządzeń i usług związanych z wytworzeniem środków trwałych (przekazane zaliczki).

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Środki trwałe obejmują istotne specjalistyczne części zamienne, które funkcjonują jako element środka trwałego. Jako odrębne pozycje środków trwałych ujmowane są także istotne komponenty, także o charakterze niematerialnym.

Amortyzacja środków trwałych - w tym komponentów i specjalistycznych części zamiennych - odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Dla celów amortyzacji środków trwałych stosowana jest metoda amortyzacji degresywnej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników środków trwałych są następujące:

- budynki i budowle od 10 do 40 lat
- maszyny i urządzenia od 4 do 10 lat
- środki transportu od 5 do 7 lat
- pozostałe środki trwałe od 4 do 10 lat

Grunty własne nie podlegają amortyzacji. Spółka traktuje nadane prawa wieczystego użytkowania jako leasing operacyjny. W przypadku nabycia takich praw na rynku wtórnym prezentowane są one jako wartości niematerialne i amortyzowane w okresie przewidywanego ich użytkowania.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla środków trwałych w budowie w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy. Skutki utraty wartości środków trwałych oraz środków trwałych w budowie odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Na dzień bilansowy środki trwałe oraz środki trwałe w budowie wyceniane są według kosztu pomniejszonego o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Aktywa finansowe

Spółka klasyfikuje aktywa finansowe do jednej z kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, pożyczki udzielone i należności własne, aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Klasyfikacja poszczególnych aktywów finansowych uzależniona jest od przeznaczenia aktywa finansowego, intencji Zarządu oraz faktu, czy aktywo finansowe jest pozycją notowaną na rynku. Zarząd określa powyższą klasyfikację w momencie początkowego ujęcia danego aktywa oraz w uzasadnionych przypadkach dokonuje odpowiedniej reklasyfikacji w okresach kolejnych, za wyjątkiem reklasyfikacji aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat. Reklasyfikacja z i do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat jest zabroniona.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Do tej kategorii zaliczane są aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej w momencie ich pierwotnego ujęcia. Aktywa finansowe klasyfikowane są do kategorii, jeżeli przeznaczone są do sprzedaży w krótkim okresie. Do kategorii aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu klasyfikuje się także instrumenty pochodne, chyba że związane są z rachunkowością zabezpieczeń.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy ujmowane są początkowo w wartości godziwej zaś koszty transakcji ujmowane są bezpośrednio w wyniku finansowym. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej odnoszone do wyniku finansowego w okresie, w którym powstały.

Pożyczki udzielone i należności własne – są aktywami finansowymi nie będącymi instrumentami pochodnymi, o określonej lub możliwej do określenia wielkości płatności, które nie są notowane i nie zostały nabyte z intencją przeznaczenia do sprzedaży. Pożyczki udzielone i należności własne ujmowane są początkowo w wartości godziwej łącznie z kosztami transakcji chyba że są one nieistotne. Na dzień bilansowy kategoria ta wyceniana jest według zamortyzowanego kosztu na bazie efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności – do nich klasyfikowane są aktywa finansowe o określonych lub możliwych do określenia płatnościach lub ustalonym terminie wymagalności, które Spółka zamierza i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności, z wyjątkiem udzielonych pożyczek i wierzytelności własnych.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności ujmowane są początkowo w wartości godziwej łącznie z kosztami transakcji, chyba że są one nieistotne. Na dzień bilansowy kategoria ta wyceniana jest według zamortyzowanego kosztu na bazie efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – do tych aktywów Spółka zalicza wszelkie aktywa finansowe nie będące: pożyczkami udzielonymi i należnościami własnymi, aktywami finansowymi utrzymywanymi do terminu wymagalności oraz aktywami finansowymi przeznaczonymi do obrotu. Do aktywów dostępnych do sprzedaży zalicza się w szczególności udziały w innych podmiotach nie będących podmiotami podporządkowanymi, które Spółka nie przeznaczyła do sprzedaży w krótkim terminie. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży ujmowane są początkowo w wartości godziwej łącznie z kosztami transakcji, chyba że są one nieistotne. Na dzień bilansowy kategoria ta wyceniana jest według wartości godziwej.

Przychody z odsetek dotyczące aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmowane są w rachunku zysków i strat według efektywnej stopy procentowej. Dywidendy dotyczące aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmowane są w rachunku zysków i strat kiedy prawa do otrzymania płatności przez Spółkę zostały ustalone. Wszystkie inne zmiany w wartości godziwej ujmowane są w kapitale własnym. W momencie sprzedaży tych aktywów lub ich wygaśnięcia skutki ich wyceny ujęte w kapitale własnym rozpoznaje się w rachunku zysków i strat.

Wszystkie aktywa finansowe są usuwane z bilansu, kiedy prawa do otrzymania korzyści z danego aktywa wygasły lub zostały przekazane, a Spółka przekazała praktycznie wszystkie korzyści i ryzyka związane z aktywem.

Aktywa finansowe wykazywane są jako aktywa bieżące, chyba że ich wymagalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego kiedy prezentowane są jako aktywa trwałe.

Rachunkowość zabezpieczeń

W okresach objętych sprawozdaniem finansowym Spółka nie stosowała rachunkowości zabezpieczeń.

Zapasy

Zapasy są aktywami przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż oraz mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług. Zapasy obejmują materiały, towary, produkty gotowe oraz produkcję w toku. Materiały i towary wycenia się pierwotnie w cenach nabycia. Na dzień bilansowy wycena materiałów i towarów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według ceny nabycia lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego która z nich jest niższa.

Produkty gotowe oraz produkty w toku wycenia się pierwotnie na poziomie rzeczywistego kosztu wytworzenia. Na dzień bilansowy wycena produktów gotowych i produkcji w toku odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny.

Rozchód zapasów odbywa się według zasad szczegółowej identyfikacji w zakresie pozycji przeznaczonych na świadczenie konkretnych przedsięwzięć lub według metody FIFO dla pozostałych zapasów i odnoszony jest w koszt własny sprzedaży. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających, jak i ich odwrócenia, odnoszone są w koszt własny sprzedaży.

Należności handlowe i pozostałe

Należności ujmowane są pierwotnie w wartościach godziwych. W przypadku stosowania normalnych terminów płatności, uznanych w praktyce na rynku w transakcjach o podobnym charakterze, za wartość godziwą uznaje się ich wartość nominalną powstałą w dniu rozpoznania przychodu.

Na dzień bilansowy należności handlowe wycenia się według zamortyzowanego kosztu w oparciu o efektywną stopę procentową z zachowaniem zasad ostrożności. Wartość należności aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego, w odniesieniu do należności:

- o od dłużników postawionych w stan likwidacji lub upadłości – do wysokości należności nie objętej zabezpieczeniem,
- o od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości – w wysokości 100% należności,
- o kwestionowanych lub z których zapłatą dłużnik zalega a spłata należności nie jest prawdopodobna – do wysokości należności nie objętej zabezpieczeniem,
- o stanowiących równowartość kwot podwyższających należności – do wysokości tych kwot,
- o przeterminowanych lub nie przeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, w wysokości 100% należności.

Odpisy aktualizujące wartość należności jak i ich odwrócenia zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów i przychodów operacyjnych. Należności wyrażone w walutach obcych ujmuje się w księgach i wycenia na dzień bilansowy zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „Transakcje w walutach obcych”.

Należności, dla których termin płatności jest dłuższy niż 12 miesięcy prezentowane są w bilansie w kategorii „pozostałe aktywa trwałe”.

Inne aktywa obrotowe i trwałe

Inne aktywa obrotowe obejmują czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów. Kategoria ta obejmuje poniesione wydatki, które będą rozliczane w koszty przyszłych okresów. Rozliczenia międzyokresowe czynne ujmowane są pierwotnie w wartościach dokonanych wydatków, zaś na dzień bilansowy wyceniane z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny. Odpisy rozliczeń międzyokresowych czynnych następują stosowanie do upływu czasu lub wielkości świadczeń, w zależności od ich charakteru. Jeżeli rozliczenie wydatków nastąpi w terminie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, to część aktywów wykazywana jest w bilansie w pozycji „pozostałe aktywa trwałe”.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne obejmują gotówkę w kasie oraz środki pieniężne na rachunkach bankowych, w tym utrzymywane w ramach lokat bankowych. Ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują krótkoterminowe inwestycje o dużej płynności, łatwo wymienne na określone kwoty oraz narażone na nieznaczne ryzyko zmiany wartości, w tym należne odsetki od lokat bankowych. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wyceniane są według wartości nominalnych. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wyrażone w walutach obcych ujmują się w księgach i wycenia na dzień bilansowy zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „Transakcje w walutach obcych”. Dla celów sprawozdania z przepływów pieniężnych środki pieniężne i ich ekwiwalenty zdefiniowane są w identyczny sposób jak dla celów ujmowania w bilansie.

Kredyty i pożyczki bankowe

Kredyty i pożyczki bankowe ujmowane są według zamortyzowanego kosztu opartego na efektywnej stopie procentowej. Wyjątkiem są kredyty udzielone w rachunku bieżącym, dla których nie są ustalone harmonogramy spłat. W przypadku tego rodzaju kredytów, koszty związane z jego uruchomieniem oraz inne opłaty obciążają koszty finansowe w okresie ich poniesienia. W pozostałych przypadkach koszty finansowe, łącznie z prowizjami płatnymi w momencie spłaty lub umorzenia oraz kosztami bezpośrednimi zaciągnięcia kredytów, ujmowane są w rachunku zysków i strat przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i zwiększają wartość księgową instrumentu z uwzględnieniem spłat dokonanych w bieżącym okresie.

Zobowiązania handlowe i pozostałe

Za zobowiązania uznaje się wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów Spółki.

Zobowiązania ujmowane są pierwotnie w wartościach godziwych. W przypadku stosowania normalnych terminów płatności, uznanych w praktyce na rynku w transakcjach o podobnym charakterze, za wartość godziwą uznaje się ich wartość nominalną powstałą w dniu rozpoznania zobowiązania. Na dzień bilansowy zobowiązania wycenia się w wartości zamortyzowanego kosztu i prezentuje w bilansie w podziale na część długo- i krótkoterminową.

Do pozostałych zobowiązań klasyfikowane są rozliczenia międzyokresowe kosztów. Do pozycji tych zalicza się zobowiązania przypadające do zapłaty za towary lub usługi, które zostały otrzymane lub wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom, np. z tytułu zaległych urlopów lub premii. Pomimo, iż w tych konkretnych sytuacjach konieczne jest oszacowanie kwoty lub też terminu zapłaty ww. zobowiązań, stopień niepewności jest na ogół znacząco mniejszy niż w przypadku rezerw, stąd pozycje te klasyfikuje się jako zobowiązanie.

Zobowiązania wyrażone w walutach obcych ujmują się w księgach i wycenia na dzień bilansowy zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „Transakcje w walutach obcych”.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy na Spółce ciąży istniejący obowiązek prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne. W przypadku gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza oraz ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Zwiększenia rezerw, opartych na metodzie dyskontowania, w związku z upływem czasu są ujmowane jako koszty finansowania zewnętrznego.

Jeżeli Spółka spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną w jakikolwiek sposób zwrócone, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy gdy istnieje pewność, że zwrot ten nastąpi.

Rezerwy na ryzyka specyficzne tworzone są jedynie w przypadkach, kiedy prawdopodobny jest wpływ korzyści ekonomicznych z jednostki, a szacunek może zostać przeprowadzony w sposób wiarygodny.

W zakresie świadczeń pracowniczych Spółka nie jest stroną żadnych porozumień płacowych ani zbiorowych układów pracy. Spółka nie posiada także programów emerytalnych zarządzanych bezpośrednio przez Spółkę lub przez fundusze zewnętrzne. Koszty świadczeń pracowniczych obejmują wynagrodzenia płatne zgodnie z warunkami zawartych umów o pracę z poszczególnymi pracownikami oraz koszty świadczeń emerytalnych (odprawa emerytalna) wypłacone pracownikom zgodnie z przepisami prawa pracy, po okresie zatrudnienia. Zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych wyceniane są na zasadach ogólnych. Świadczenia długoterminowe szacowane są na podstawie metod aktuarialnych.

Transakcje w walutach obcych

Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmują się w sprawozdaniu finansowym na dzień ich przeprowadzenia odpowiednio po kursie:

- o faktycznie zastosowanym w tym dniu, wynikającym z charakteru operacji – w przypadku operacji sprzedaży lub kupna walut oraz operacji zapłaty należności lub zobowiązań,
- o średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień chyba, że w zgłoszeniu celnym lub w innym wiążącym jednostkę dokumencie ustalony został inny kurs – w przypadku pozostałych operacji.

Pozycje aktywów i zobowiązań wyrażone w walutach obcych wycenia się na dzień bilansowy według kursu średniego publikowanego na dzień bilansowy przez Narodowy Bank Polski dla danej waluty. Różnice kursowe powstałe w wyniku rozliczenia transakcji wyrażonych w walutach obcych, jak również powstałe z wyceny bilansowej pozycji aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych i dotyczących działalności podstawowej (operacyjnej) Spółki odnosi się w koszty i przychody finansowe. W sprawozdaniu finansowym koszty i przychody z tytułu różnic kursowych wykazuje się po ich uprzednim skompensowaniu.

Średnie kursy walut użyte do wyceny pozycji walutowych posiadanych przez Spółkę w okresach objętych niniejszym sprawozdaniem finansowym były następujące:

Waluta	Kurs średni NBP na 31.12.2016	Kurs średni NBP na 31.12.2015
EUR	4,4240	4,2615
USD	4,1793	3,9011

Leasing

Leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, gdy warunki umowy przenoszą zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z użytkowania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę. Wszystkie pozostałe rodzaje leasingu są traktowane jako leasing operacyjny.

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego są traktowane jak aktywa Spółki i są wyceniane w wartości godziwej w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Powstałe z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w bilansie w pozycji pozostałych zobowiązań finansowych. Płatności leasingowe są dzielone na część odsetkową oraz część kapitałową, tak, by stopa odsetek od pozostającego zobowiązania była wielkością stałą. Koszty odsetkowe są odnoszone do rachunku zysków i strat jako koszty finansowe.

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego są odnoszone w rachunek zysków i strat przy zastosowaniu metody liniowej w okresie wynikającym z umowy leasingu. Korzyści otrzymane i należne jako zachęta do zawarcia umowy leasingu operacyjnego odnoszone są w rachunek zysków i strat przy zastosowaniu metody liniowej w okresie wynikającym z umowy leasingu.

Dotacje rządowe

Dotacje do aktywów ujmowane są początkowo jako przychody przyszłych okresów w wartości godziwej, jeśli istnieje wystarczająca pewność ich otrzymania oraz spełnienia przez Spółkę warunków z nimi związanych, a następnie są ujmowane w zysku lub stracie i wykazywane w pozostałych przychodach, systematycznie przez okres użytkowania składnika aktywów. Otrzymane dotacje będące zwrotem poniesionych przez Spółkę kosztów są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu i wykazywane w pozostałych przychodach operacyjnych systematycznie w tych okresach, w których następuje ujęcie kosztów.

Utrata wartości

Na każdy dzień bilansowy Spółka dokonuje przeglądu wartości bilansowej składników majątku trwałego w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty ich wartości. W przypadku, gdy stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależnymi od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako kwota wyższa z dwóch wartości, a mianowicie: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, która odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne, jeśli występuje, dla danego aktywa.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości księgowej netto składnika aktywów lub ich grupy, wartość księgowa jest pomniejszana do wartości odzyskiwanej. Strata z tego tytułu jest ujmowana jako koszt w okresie, w którym nastąpiła utrata wartości.

Testy na utratę wartości przeprowadza się corocznie dla wartości firmy.

W sytuacji odwrócenia utraty wartości, wartość netto składnika aktywów zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie wyższej jednak od wartości netto tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby utrata wartości nie została rozpoznana w poprzednich okresach. Odwrócenie utraty wartości ujmowane jest jako korekta kosztów okresu w którym ustały przesłanki powodujące trwałą utratę wartości. Odpisy dotyczące wartości firmy nie podlegają odwróceniu.

Salda z tytułu umów z klientami (aktywa i zobowiązania)

W przypadku umów z klientami, jeżeli jedna ze stron umowy spełniła zobowiązanie, w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupa przedstawia umowę jako składnik aktywów z tytułu umowy lub zobowiązanie z tytułu umowy – w zależności od stosunku pomiędzy spełnieniem zobowiązania przez spółkę a płatnością dokonywaną przez klienta. Spółka przedstawia wszelkie bezwarunkowe prawa do otrzymania wynagrodzenia (kwoty zafakturowane) oddzielnie jako należność.

Jeżeli klient dokonuje płatności wynagrodzenia lub spółka ma prawo do kwoty wynagrodzenia, które jest bezwarunkowe (tj. należność), zanim spółka przekaze dobra lub usługi klientowi, spółka przedstawia umowę jako zobowiązanie z tytułu umowy w chwili dokonania płatności lub gdy płatność staje się należna (w zależności od tego, co nastąpi wcześniej). Zobowiązanie z tytułu umowy to obowiązek jednostki do przekazania na rzecz klienta dóbr lub usług, w zamian za które spółka otrzymała wynagrodzenie (lub kwota wynagrodzenia jest należna) od klienta.

Przychody

Przychody ze sprzedaży (przychody z umów z klientami) są ujmowane w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzczonego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi. Przekazanie składnika aktywów następuje w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów. Ustalenie kwoty przychodów do rozpoznania w danym okresie dokonywane jest na poziomie umowy z klientem.

Dla poszczególnych umów identyfikowane są zawarte w nich zobowiązania do wykonania świadczenia, będących przyrzeczeniami na rzecz klienta dóbr lub usług (bądź ich pakietów), które można wyodrębnić. W przypadku umów wieloelementowych (np. umowa wdrożenia obejmująca stworzenie projektu, dostawę sprzętu, budowę infrastruktury, instalację, przeprowadzenie szkoleń dotyczących wdrożonego rozwiązania, wykonanie testów funkcjonalnych, serwis powdrożeniowy), przy ocenie możliwości uznania dobra lub usługi za odrębne brane są pod uwagę następujące okoliczności:

- a) świadczenie przez Spółkę istotnych usług polegających na łączeniu dobra lub usługi z innymi dobrami lub usługami przyrzeczonymi w umowie w pakiety dóbr lub usług, które po połączeniu stanowią przedmiot umowy zawartej przez klienta (czy Spółka używa dobra lub usługi jako nakładu do produkcji lub dostarczenia łącznego przedmiotu umowy określonego przez klienta);
- b) czy dobro lub usługa nie zmienia znacząco ani nie dostosowuje innych dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie;
- c) czy dobro lub usługa nie jest w istotnym stopniu zależne od innych dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie, ani nie są z nimi w istotnym stopniu powiązane.

Jeśli przyrzczone dobra lub usługi nie są odrębne, Spółka łączy je z innymi przyrzeczonymi dobrami lub usługami tak długo, aż będzie możliwe uznanie takiego pakietu dóbr lub usług za odrębny. W niektórych przypadkach może to prowadzić do tego, że Spółka ujmuje wszystkie dobra i usługi przyrzczone w umowie jako pojedyncze zobowiązanie do wykonania świadczenia.

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są narastająco, w odniesieniu do głównej kwoty należnej, zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy do otrzymania płatności.

Opodatkowanie

Na obowiązkowe obciążenia wyniku składają się: podatek bieżący (CIT) oraz podatek odroczony.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Podatek odroczony jest wyliczany jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe bądź ulgi podatkowe jakie Spółka może wykorzystać. Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne. Podatek odroczony jest ujmowany w rachunku zysków i strat, poza przypadkiem gdy dotyczy on pozycji w innych całkowitych dochodach albo w kapitale własnym. W tym ostatnim wypadku podatek odroczony jest również rozliczany bezpośrednio w kapitale własnym. W bilansie podatek dochodowy wykazywany jest po dokonaniu kompensaty w zakresie w jakim wynika ze zobowiązania jakie płatne jest do tego samego urzędu podatkowego.

Spółka dokonuje kompensaty aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego i prezentuje wynik tej kompensaty odpowiednio w aktywach lub pasywach bilansu.

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Spółka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich (PLN), który jest walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Spółki.

b) Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat, o ile nie odracza się ich w kapitale własnym, gdy kwalifikują się do uznania za zabezpieczenie przepływów pieniężnych i zabezpieczenie udziałów w aktywach netto.

8. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

8.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Ujęcie przychodów: określenie terminu spełnienia zobowiązań do wykonania świadczenia

W przypadku zobowiązań do wykonania świadczenia, które Spółka spełnia w miarę upływu czasu (usługi wdrożeniowe), stopień spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia jest określany w odniesieniu do budżetu prac projektowych, według proporcji prac wykonanych do dnia bilansowego. Przyjęta metoda, w ocenie Spółki, najlepiej obrazuje wartość prac wykonanych na rzecz klienta na dzień bilansowy.

W przypadku usług polegających na gotowości do świadczenia wsparcia serwisowego, przychód rozpoznawany jest liniowo przez okres świadczenia usługi.

Dla zobowiązań do wykonania świadczenia spełnianych w określonym momencie czasu, Spółka ujmuje przychód w momencie przeniesienia kontroli, za który przyjmuje się moment uzyskania przez Spółkę bieżącego prawa do zapłaty z tytułu wykonania zobowiązania.

Ujęcie przychodów: określenie ceny transakcyjnej oraz kwot przypisanych do zobowiązań do wykonania świadczenia

Ze względu na specyficzny charakter świadczonych przez Spółkę usług wynagrodzenie otrzymywane za realizację umowy jest każdorazowo negocjowane indywidualnie, z uwzględnieniem budżetu projektu obejmującego koszty wewnętrzne i zewnętrzne, jakie Spółka będzie musiała ponieść w związku z realizacją projektu oraz oczekiwanej marży z tytułu wykonania umowy.

Istotnym wynagrodzeniem zmiennym w umowach zawieranych przez Spółkę jest wynagrodzenie zmienne oparte o czas pracy pracowników Spółki (wynagrodzenie według stawki godzinowej). W takich przypadkach Spółka ujmuje przychód w wysokości, którą ma prawo zafakturować po wyświadczenie usługi.

Charakter umów i sposób ustalenia ceny transakcyjnej wpływa też na sposób określenia indywidualnych cen sprzedaży przyrzeczonych dóbr lub usług, wykorzystanych do przypisania ceny transakcyjnej do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia. W przypadku braku określenia odrębnych cen w umowie jakie należałoby przypisać do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia, Spółka szacuje indywidualne ceny sprzedaży na podstawie oczekiwanych kosztów powiększonych o marżę lub w oparciu o wartość rezydualną.

Klasyfikacja umów leasingowych

Spółka dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

8.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Spółka kieruje się profesjonalnym osądem.

Ujmowanie przychodów

Spółka stosuje metodę procentowego zaawansowania prac przy rozliczaniu kontraktów długoterminowych. Stosowanie tej metody wymaga od Spółki szacowania proporcji dotychczas wykonanych prac do całości usług do wykonania.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

W 2016 r. stawki amortyzacji nie zostały zmienione.

Wartość aktywów

Na każdy dzień bilansowy ocenia się, czy istnieją obiektywne przesłanki wskazujące na utratę wartości składnika bądź grupy aktywów. Jeśli takie przesłanki istnieją, ustala się szacowaną, możliwą do odzyskania wartość składnika aktywów i dokonuje się odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w kwocie równej różnicy między wartością możliwą do odzyskania i wartością bilansową. Strata wynikająca z utraty wartości jest ujmowana w rachunku zysków i strat.

Spółka dokonuje aktualizacji wartości należności, uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty, poprzez dokonanie odpisu aktualizującego.

Spółka dokonuje aktualizacji wartości zapasów, uwzględniając możliwe do uzyskania ceny sprzedaży netto, poprzez dokonanie odpisu aktualizującego.

Rozliczenia międzyokresowe bierne oraz rezerwy

Spółka ujmuje bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów gdy:

- o ciąży na niej obowiązek świadczenia wynikający ze zdarzeń przeszłych,
- o jest prawdopodobne, że wypełnienie obowiązku spowoduje wykorzystanie jej przyszłych aktywów,
- o możliwe jest wiarygodne oszacowanie kwoty wykonania obowiązku.

Wartość rezerw na świadczenia emerytalne, rentowe i nagrody jubileuszowe zależy od szeregu czynników, które są ustalane metodami aktuarialnymi na podstawie szeregu założeń m.in. takich, jak:

- o prognozowany wzrost wynagrodzeń stanowiących podstawę wymiaru przyszłych świadczeń,
- o prawdopodobieństwo osiągnięcia uprawnień do nagrody jubileuszowej, jednorazowej odprawy emerytalnej lub rentowej
- o stopa dyskontowa.

Wszelkie zmiany tych założeń będą miały wpływ na wartość rezerwy.

9. Zmiany zasad (polityki) rachunkowości

Nowe standardy i interpretacje, które weszły w życie 1 stycznia 2016 roku

Sporządzając sprawozdanie finansowe za 2016 r. jednostka stosuje takie same zasady rachunkowości jak przy sporządzaniu rocznego sprawozdania finansowego za 2015 r., z wyjątkiem zmian do standardów i nowych standardów i interpretacji zatwierdzonych przez Unię Europejską, które obowiązują dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2016 r.:

- o Zmiany do MSR 19 Programy określonych świadczeń: Składki pracownicze;
- o Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2010-2012;
- o Zmiany do MSSF 11 Rozliczenie nabycia udziału we wspólnej działalności;
- o Zmiany do MSR 16 oraz MSR 38 Wyjaśnienie dopuszczalnych metod amortyzacji;
- o Zmiany do MSR 16 i MSR 41 Rolnictwo: rośliny produkcyjne;
- o Zmiany do MSR 27 Metoda praw własności w jednostkowym sprawozdaniu finansowym;
- o Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2012-2014;
- o Zmiany do MSR 1 Ujawnienia;
- o Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 Doprecyzowanie zapisów dotyczących ujęcia jednostek inwestycyjnych w konsolidacji.

W 2016 r. Spółka przyjęła wszystkie nowe i zatwierdzone standardy i interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i zatwierdzone do stosowania w UE, mające zastosowanie do prowadzonej przez nią działalności i obowiązujące w okresach sprawozdawczych od 1 stycznia 2016 r.

Przyjęcie powyższych zmian standardów nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki, natomiast prezentacja danych w sprawozdaniu finansowym została dostosowana do wymogów nowo obowiązujących standardów.

Korekty błędów z lat ubiegłych

Spółka w poprzednich latach nie rozpoznawała rezerwy z tytułu świadczeń emerytalnych i nagród jubileuszowych. W 2016 roku Spółka rozpoznała rezerwę w oparciu o wycenę aktuarialną w łącznej wysokości 662 tys. zł.

Dodatkowo Spółka dokonała zmiany prezentacji bonusów (z powiększenia przychodów do pomniejszenia kosztu własnego sprzedaży). Poza tym, Spółka dokonała zmiany sposobu rozliczania podatku odroczonego od różnic przejściowych powstałych na aktywach wniesionych w postaci aportu w ramach wydzielenia Zorganizowanej Części Przedsiębiorstwa w 2012 r.

Wcześniejsze wdrożenie MSSF 15

Spółka podjęła decyzję o wdrożeniu MSSF 15 *Przychody z umów z klientami* w 2016 r., po tym jak standard został przyjęty przez Komisję Europejską i opublikowany w Dzienniku Unii Europejskiej. Standard jest obowiązkowy dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. i później. Spółka zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu na podstawie MSSF15.C1. Datą pierwszego zastosowania standardu jest 1 stycznia 2016 r. Na podstawie MSSF15.C3 a) standard zastosowano retrospektywnie dla każdego wcześniejszego okresu sprawozdawczego prezentowanego zgodnie z MSR 8 *Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów*, z wykorzystaniem praktycznych rozwiązań zawartych w paragrafie MSSF15.C5. W szczególności skorzystano z możliwości nieprzekształcania umów, które rozpoczynają się

i kończą w tym samym okresie. W ocenie Spółki zastosowane rozwiązania praktyczne nie mają istotnego wpływu na przekształcone kwoty.

Wpływ zmian polityki rachunkowości, korekty błędów i wdrożenia MSSF 15 na wcześnie zaraportowane dane finansowe Spółki

31.12.2015 r.	Dane zaraportowane	Korekta błędu podatku odroczonego od ZCP	Korekta błędu z tytułu rezerwy na świadczenia emerytalne	Korekty z tytułu wdrożenia MSSF 15	Dane przekształcone
Aktywa	154 484	-	127	21 155	175 766
Aktywa trwałe	52 129	-	127	13 385	65 641
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 612	-	127	376	3 115
Aktywa z tytułu umów z klientami	-	-	-	104	104
Pozostałe aktywa trwałe	684	-	-	12 905	13 589
Aktywa obrotowe	102 355	-	-	7 770	110 125
Aktywa z tytułu umów z klientami	-	-	-	882	882
Należności handlowe	44 153	-	-	-	44 153
Rozliczenia międzyokresowe	3 016	-	-	6 888	9 904
Pasywa	154 484	-	127	21 155	175 766
Kapitały własne	59 820	-	(535)	(1 837)	57 447
Kapitał zapasowy z emisji akcji powyżej wartości nominalnej	15 492	(739)	-	-	14 753
Niepodzielony wynik finansowy	-	554	(535)	(714)	(695)
Wynik finansowy bieżącego okresu	9 889	184	-	(1 123)	8 950
Zobowiązania długoterminowe	3 563	-	612	16 180	20 355
Rezerwa na świadczenia emerytalne	-	-	612	-	612
Rozliczenia między-okresowe przychodów	331	-	-	(331)	-
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	-	-	-	16 511	16 511
Zobowiązania krótkoterminowe	91 101	-	50	6 812	97 964
Rezerwa na świadczenia emerytalne	-	-	50	-	50
Pozostałe zobowiązania	33 529	-	-	(3 565)	29 964
Rozliczenia między-okresowe przychodów	7 396	-	-	(5 274)	2 122
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	-	-	-	15 651	15 651

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

2015 r.	Dane zaraportowane	Korekta bonusów	Korekta błędu podatku odroczonego od ZCP	Korekty z tytułu wdrożenia MSSF 15	Dane przekształcone
Sprawozdanie z całkowitych dochodów					
Przychody ze sprzedaży	239 077	(5 316)	-	(7 700)	226 061
Koszty sprzedanych produktów i usług, towarów i materiałów	196 210	(5 316)	-	(6 521)	184 373
Zysk brutto na sprzedaży	42 867	-	-	(1 179)	41 688
Zysk na działalności operacyjnej	11 782	-	-	(1 179)	10 603
Zysk przed opodatkowaniem	12 117	-	-	(1 179)	10 938
Podatek dochodowy	2 228	-	(184)	(56)	1 988
Zysk netto	9 889	-	184	(1 123)	8 950

2015 r.	Dane zaraportowane	Korekty z tytułu wdrożenia MSSF 15	Dane przekształcone
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych			
Zysk przed opodatkowaniem	12 117	(1179)	10 938
Korekty razem	35 117	1 179	36 296
Zmiana stanu należności	17 723	818	18 541
Zmiana stanu zobowiązań i rezerw	16 740	7 871	24 611
Zmiana stanu pozostałych aktywów	(2 099)	(7 510)	(9 609)

1.01.2015 r.	Dane zaraportowane	Korekta błędu podatku odroczonego od ZCP	Korekta błędu z tytułu rezerwy na świadczenia emerytalne	Korekta projektów	Dane przekształcone
Aktywa	131 979	-	127	16 576	148 682
Aktywa trwałe	51 210	-	127	14 296	65 633
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 306	-	127	323	1 756
Aktywa z tytułu umów z klientami	-	-	-	985	985
Pozostałe aktywa trwałe	120	-	-	12 988	13 108
Aktywa obrotowe	80 769	-	-	2 280	83 049
Aktywa z tytułu umów z klientami	-	-	-	2 156	2 156
Należności handlowe	61 530	-	-	(1 338)	60 192
Rozliczenia międzyokresowe	1 454	-	-	1 462	2 916
Pasywa	131 979	-	127	16 576	148 682
Kapitały własne	55 199	-	(535)	(711)	53 953
Kapitał zapasowy z emisji akcji powyżej wartości nominalnej	15 308	(555)	-	-	14 753
Niepodzielony wynik finansowy	4 709	306	(535)	(2 967)	1 513
Wynik finansowy bieżącego okresu	5 175	249	-	2 256	7 680
Zobowiązania długoterminowe	4 704	-	612	16 272	21 588
Rezerwa na świadczenia emerytalne	-	-	612	-	612
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	76	-	-	(76)	-
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	-	-	-	16 348	16 348
Zobowiązania krótkoterminowe	72 076	-	50	1 015	73 141
Rezerwa na świadczenia emerytalne	-	-	50	-	50
Pozostałe zobowiązania	22 314	-	-	(1 299)	21 015
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	1 675	-	-	(1 675)	-
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	-	-	-	3 989	3 989

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

10. Szczegółowe noty i objaśnienia

Nota 1. Przychody z umów z klientami, salda dotyczące umów

Zgodnie z MSSF 15 przychody z umów z klientami (przychody ze sprzedaży) są ujmowane w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia. Istotne zasady rachunkowości przyjęte w tym zakresie ujawniono w ramach opisu przyjętych zasad rachunkowości.

Przychody ze sprzedaży i przychody ogółem

	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)
Działalność kontynuowana		
Sprzedaż towarów i materiałów	85 060	176 528
Sprzedaż produktów i usług	87 400	49 533
Przychody ze sprzedaży	172 460	226 061
Pozostałe przychody operacyjne	2 152	3 022
Przychody finansowe	631	1 721
SUMA przychodów ogółem z działalności kontynuowanej	175 243	230 804
Przychody z działalności zaniechanej	-	-
SUMA przychodów ogółem	175 243	230 804

	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)
Podział przychodów według linii produktowych		
Dostawy sprzętu	85 060	176 528
Usługi wdrożeniowe, integracyjne i pozostałe	35 720	22 296
Usługi serwisowe i utrzymaniowe	37 824	18 170
Usługi specjalistyczne	12 580	7 893
Usługi pozostałe	1 276	1 174
Przychody ze sprzedaży z działalności kontynuowanej	172 460	226 061
Podział przychodów według sposobu spełniania zobowiązań do wykonania świadczeń		
Przychody ujmowane w momencie spełnienia	164 487	220 904
Przychody ujmowane w trakcie spełniania	7 973	5 157
Przychody ze sprzedaży z działalności kontynuowanej	172 460	226 061

Dostawy sprzętu dotyczą wszystkich grup urządzeń IT – urządzeń do transmisji danych, urządzeń zabezpieczających dane podczas ich składowania, przetwarzania lub przesyłania, zabezpieczenia dostępu do systemów IT, serwerów, pamięci masowych, komputerów osobistych, urządzeń peryferyjnych i różnorodnego sprzętu pomocniczego. Obejmują również pasywne elementy sieciowe oraz elementy technicznej infrastruktury wspomagającej - systemów zasilania, klimatyzacji i wentylacji, bezpieczeństwa fizycznego i dozoru. Przychody z takich usług rozpoznawane są w momencie dostawy sprzętu. Warunki płatności za wykonanie prac są ustalane indywidualnie w umowie z klientem.

Usługi wdrożeniowe i integracyjne są kompleksowymi usługami IT, obejmującymi swoim zakresem różne elementy (np. dostawa sprzętu, budowa infrastruktury, instalacja, konfiguracja), które składają się na indywidualne rozwiązania IT dla poszczególnych klientów. Przychody z takich usług rozpoznawane są według stopnia zaawansowania prac. Warunki płatności za wykonanie prac są ustalane indywidualnie w umowie z klientem.

Usługi serwisowe i utrzymaniowe są usługami świadczonymi przez pracowników Spółki i dotyczą wsparcia przy utrzymaniu rozwiązań wdrożonych przez Spółkę lub innych wykorzystywanych przez klientów (gotowość Spółki do świadczenia wsparcia serwisowego). Przychody z tych usług rozpoznawane są liniowo przez okres świadczenia usługi (świadczenie usług często na przestrzeni kilku lat). W przypadku rozliczeń opartych o liczbę faktycznie przepracowanych godzin, przychód rozpoznawany jest w oparciu o kwoty jakie Spółka ma prawo zafakturować. Warunki płatności ustalane są indywidualnie w umowie z klientem.

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

Usługi specjalistyczne obejmują opracowywanie ekspertyz, projektów technicznych i doradztwo na wszystkich etapach przedsięwzięć inwestycyjnych klientów. Przychody z takich usług są rozpoznawane jednorazowo w momencie potwierdzenia ich należytego wykonania lub zgodnie ze stopniem zaawansowania prac. Warunki płatności podlegają indywidualnym ustaleniom i stanowią zapisy umowy z Klientem.

Salda dotyczące umów z klientami

	31.12.2016	31.12.2015 (dane przekształcone)
Należności handlowe	53 086	44 153
Aktywa z tytułu umów z klientami	6 594	986
Zobowiązania z tytułu umów z klientami	28 154	32 162

Aktywa z tytułu umów z klientami reprezentują prawa Spółki do otrzymania wynagrodzenia z tytułu spełnionych zobowiązań do wykonania świadczenia, które na dzień bilansowy nie zostały jeszcze zafakturowane. Aktywa z tytułu umów z klientami stają się należnościami handlowymi, gdy prawo do wynagrodzenia staje się bezwarunkowo (w momencie zafakturowania). W działalności Spółki powstają one przede wszystkim w przypadku projektów, dla których przychód jest ustalany na podstawie stopnia zaawansowania prac, a dla których prawo do zafakturowania na podstawie umów powstaje później niż zostaje rozpoznany przychód.

Zobowiązania z tytułu umów z klientami stanowią wynagrodzenie otrzymane lub należne bezwarunkowo, z tytułu zobowiązań do wykonania świadczenia, które na dzień bilansowy nie zostały jeszcze spełnione (lub spełnione częściowo).

Istotne zmiany dotyczące aktywów i zobowiązań z tytułu umów z klientami przedstawia tabela poniżej.

	2016 r.		2015 r.	
	Aktywa z tytułu umów z klientami	Zobowiązania z tytułu umów z klientami	Aktywa z tytułu umów z klientami	Zobowiązania z tytułu umów z klientami
Przychód rozpoznany w bieżącym okresie, który był uwzględniony w bilansie otwarcia zobowiązania z tytułu umowy.	-	10 383	-	4 535
Zwiększenie z tytułu przedpłat od Klientów za zobowiązanie do wykonania świadczenia	-	6 375	-	16 360
Zmiana aktywów z tytułu umowy na skutek uznania wynagrodzenia za bezwarunkowe	882	-	2 156	-
Zmiana wynikająca ze zmiany sposobu pomiaru wykonania usługi	-	-	-	-
Przychód rozpoznany w bieżącym okresie, który był uwzględniony w bilansie otwarcia zobowiązania z tytułu umowy.	-	-	-	-

Nota 2. Segmenty operacyjne oraz rynki zbytu

Zgodnie z MSSF 8.2.4 jednostka prezentuje dane dotyczące segmentów operacyjnych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Atende za 2016 r.

Przychody ze sprzedaży - szczegółowa struktura geograficzna

	2016 r.		2015 r. (dane przekształcone)	
	Wartość	Udział	Wartość	Udział
Kraj	171 714	99,57%	225 264	99,65%
Eksport, w tym:	746	0,43%	797	0,35%
- Unia Europejska	746	0,43%	588	0,26%
- Azja	-	-	86	0,04%
- pozostałe	-	-	123	0,05%
Razem	172 460	100%	226 061	100%

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

W 2016 r. udział jednego dostawcy przekroczył 10% całości zaopatrzenia. Zamówienia od Cisco International Limited osiągnęły wartość 96,3 mln zł, co oznacza 53,9% w zaopatrzeniu Spółki (w 2015 r. odpowiednio 98,6 mln zł i 41,5%).

Nota 3. Koszty działalności operacyjnej

Koszty według rodzaju

	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)
Amortyzacja	4 245	4 143
Zużycie materiałów i energii	2 524	3 004
Usługi obce	70 074	71 357
Podatki i opłaty	874	806
Wynagrodzenia	24 887	23 836
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	3 753	3 929
Pozostałe koszty rodzajowe	2 742	1 869
Koszty według rodzajów ogółem, w tym:	109 099	108 944
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	(34 853)	(33 250)
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług	74 246	75 694
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	54 389	108 679
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów,	128 635	184 373

Koszty amortyzacji i odpisów aktualizujących ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

	2016 r.	2015 r.
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:	403	355
Amortyzacja środków trwałych	390	345
Amortyzacja wartości niematerialnych	13	10
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:	3 842	3 788
Amortyzacja środków trwałych	1 856	1 729
Amortyzacja wartości niematerialnych	1 986	2 059
Amortyzacja razem	4 245	4 143

Amortyzacja rzeczowych składników majątku trwałego odbywa się według zasad przedstawionych w opisie przyjętych zasad rachunkowości.

Koszty zatrudnienia

	2016 r.	2015 r.
Wynagrodzenia	24 887	23 836
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	3 753	3 929
Suma kosztów świadczeń pracowniczych, w tym:	28 640	27 765
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży	11 185	11 049
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu	17 455	16 716

Koszty wynagrodzeń obejmują wynagrodzenia płatne zgodnie z warunkami zawartych umów o pracę z poszczególnymi pracownikami. Koszty wynagrodzeń obejmują także wynagrodzenia premiowe oraz wynagrodzenia z tytułu urlopów.

Koszty ubezpieczeń społecznych obejmują świadczenia z tytułu ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, wypadkowego, składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Fundusz Pracy. W roku 2016 wysokość ww. składek ustalona była na 19,48% podstawy wymiaru składek ustalonej zgodnie z obowiązującymi przepisami, w roku 2015 – 19,48%.

Koszty świadczeń emerytalnych obejmują odprawy emerytalne wypłacone pracownikom zgodnie z przepisami prawa pracy. Spółka nie jest stroną żadnych programów emerytalnych jak i układów zbiorowych pracy z których wynikałyby inne regulacje w tym zakresie. Świadczenia długoterminowe szacowane są na podstawie metod aktuarialnych.

Spółka zobowiązana jest do tworzenia Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS). Odpisy na powyższy fundusz obciążają koszty działalności Spółki i powodują konieczność zablokowania środków funduszu na wydzielonym rachunku bankowym. W sprawozdaniu finansowym aktywa i zobowiązania funduszu wykazywane są w wartości netto. Z uwagi na charakter działania ww. funduszu, aktywa i zobowiązania funduszu są sobie równe. Stan Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych na dzień 31 grudnia 2016 r. wynosił 109 tys. zł (na dzień 31.12.2015 r. wynosił 218 tys. zł).

Inne świadczenia na rzecz pracowników obejmują szkolenia związane z podnoszeniem kwalifikacji, opieki medycznej oraz inne świadczenie określone przepisami prawa pracy.

Nota 4. Koszty umów z klientami oraz pozostałe przychody i koszty operacyjne

Dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy

Charakter kosztów ponoszonych przez Spółkę w związku z doprowadzeniem do zawarcia umów nie pozwala na ich jednoznaczne przyporządkowanie do zawartych umów, a tym samym wiarygodne powiązanie tych z przychodami osiąganymi z zawartych umów. W związku z tym, koszty te rozpoznawane są w momencie ich poniesienia.

Koszty wykonania umów

Koszty ponoszone w związku z wykonywaniem umów zawartych z Klientami są w Spółce objęte zakresem MSR 2 Zapasy, w związku z czym Spółka nie ujmuje składnika aktywów będącego wynikiem poniesienia kosztów wykonania umowy według MSSF 15.95.

Pozostałe przychody operacyjne

	2016 r.	2015 r.
Rozwiązanie RMB	1 873	2 246
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość składników aktywów	71	668
Uzyskane kary, grzywny i odszkodowania	179	48
Dotacje	20	37
Pozostałe	9	23
Razem	2 152	3 022

Pozostałe koszty operacyjne

	2016 r.	2015 r.
Strata ze zbycia majątku trwałego	78	113
Darowizny i sponsoring	199	113
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość składników aktywów	376	538
Likwidacja majątku trwałego	127	-
Pozostałe	11	93
Razem	791	857

Utworzenie odpisów aktualizujących wartość składników aktywów

	2016 r.	2015 r.
Należności	66	357
Wartości niematerialne	310	181
Razem	376	538

Nota 5. Przychody i koszty finansowe

Przychody finansowe

	2016 r.	2015 r.
Przychody z tytułu odsetek	345	92
Dywidendy otrzymane	-	1 580
Wycena instrumentów finansowych	251	-
Zysk netto ze zbycia aktywów i zobowiązań finansowych wycenionych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	49
Pozostałe	35	-
Razem	631	1 721

Koszty finansowe

	2016 r.	2015 r.
Koszty z tytułu odsetek	194	248
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych	1 156	407
Wycena instrumentów finansowych	-	383
Prowizje bankowe	441	348
Razem	1 791	1 386

Ujawnienia przychodów, kosztów, zysków lub strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

2016 r.	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki udzielone i należności własne	Pozostałe zobowiązania finansowe	Razem wycena instrumentów finansowych
Przychody/koszty z tytułu wyceny do wartości godziwej	251	-	-	251
Przychody/koszty z tytułu odsetek	-	345	(194)	151
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	-	-	(1 156)	(1 156)
Koszty z tytułu prowizji bankowych	-	-	(441)	(441)
Pozostałe	-	35	-	35
Razem zysk/strata	251	380	(1 791)	(1 160)

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (wyznaczone przy początkowym ujęciu), aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy – w 2016 r. nie wystąpiły.

2015 r.	Udziały i akcje w jednostkach zależnych	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki udzielone i należności własne	Pozostałe zobowiązania finansowe	Razem wycena instrumentów finansowych
Przychody/koszty z tytułu wyceny do wartości godziwej	-	(383)	-	-	(383)
Przychody/koszty z tytułu odsetek	-	-	92	(248)	(156)
Przychody z tytułu dywidendy	1 580	-	-	-	1 580
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	-	-	-	(407)	(407)
Zyski/straty ze zbycia instrumentów pochodnych	-	49	-	-	49
Koszty z tytułu prowizji bankowych	-	-	-	(348)	(348)
Razem zysk/strata	1 580	(334)	92	(1 003)	335

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy (wyznaczone przy początkowym ujęciu), aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy – w 2015 r. nie wystąpiły.

Nota 6. Podatek dochodowy i odroczony podatek dochodowy

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych. Zastosowanie tych przepisów różnicuje zysk (stratę) podatkową od księgowego zysku (straty) netto, w związku z wyłączeniem przychodów nie podlegających opodatkowaniu i kosztów nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym. Od 2004 r. obowiązująca, według znowelizowanych przepisów jest stawka 19%. Obecne przepisy nie zakładają zróżnicowania stawek podatkowych dla przyszłych okresów.

W zakresie podatku dochodowego Spółka podlega przepisom ogólnym w tym zakresie. Rok podatkowy jak i bilansowy pokrywają się z rokiem kalendarzowym.

Podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)
Bieżący podatek dochodowy	298	3 350
Dotyczący roku obrotowego	298	3 350
Odroczony podatek dochodowy	1 572	(1 362)
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	1 572	(1 362)
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	1 870	1 988

Wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów podatek odroczony stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresów sprawozdawczych.

Różnice pomiędzy nominalną, a efektywną stawką podatkową

	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)
Wynik brutto przed opodatkowaniem	9 173	10 938
Ustawowa stawka podatkowa	19%	19%
Podatek według ustawowej stawki	1 743	2 078
Efekt podatkowy przychodów nie będących przychodami wg przepisów podatkowych	(2 837)	(776)
Efekt podatkowy przychodów nie będących przychodami wg przepisów księgowych	2 246	2 421
Efekt podatkowy kosztów nie będących kosztami wg przepisów podatkowych	4 053	2 139
Efekt podatkowy kosztów nie będących kosztami wg przepisów księgowych	(3 335)	(3 874)
Efekt podatkowy strat podatkowych odliczonych w okresie	-	-
Efekt podatkowy strat podatkowych poniesionych w okresie	-	-
Podatek według efektywnej stawki	1 870	1 988
Efektywna stawka podatku	20,39%	18,18%

W związku z przejściowymi różnicami pomiędzy podstawą opodatkowania a zyskiem (stratą) wykazaną w sprawozdaniu finansowym, tworzony jest podatek odroczony. Odroczony podatek dochodowy na dzień 31 grudnia 2016 r. wynika z pozycji przedstawionych w tabeli poniżej.

Ujemne różnice przejściowe będące podstawą do tworzenia aktywa z tytułu podatku odroczonego	31.12.2015 r. (dane przekształcone)	zwiększenia	zmniejszenia	31.12.2016
Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	662	-	-	662
RMB z tytułu pozostałych świadczeń pracowniczych	2 457	3 166	3 105	2 518
RMB z tytułu niewykorzystanych urlopów	786	-	18	768
Pozostałe RMB	5 990	-	4 970	1 020
Przeszacowanie kontraktów walutowych (zabezpieczenia przepływów pieniężnych) do wartości godziwej	42	-	42	0
Odpisy aktualizujące zapasy	2 734	-	778	1 956
Odpisy aktualizujące należności	1 219	-	254	965
Przychody przyszłych okresów	25 132	3 022	-	28 154
Suma ujemnych różnic przejściowych	39 023	6 188	9 167	36 044
Stawka podatkowa	19%	-	-	19%
Aktywa z tytułu odroczonego podatku	7 414	1 176	1 742	6 848

Dodatnie różnice przejściowe będące podstawą do tworzenia rezerwy z tytułu podatku odroczonego	31.12.2015 r. (dane przekształcone)	zwiększenia	zmniejszenia	31.12.2016
Przyspieszona amortyzacja podatkowa	8 653	-	1 050	7 603
Przeszacowanie kontraktów walutowych (zabezpieczenia przepływów pieniężnych) do wartości godziwej	-	209	-	209
Rozliczenia międzyokresowe kosztów	12 988	-	3	12 985
Przychody niezafakturowane	985	6 139	-	7 124
Suma dodatnich różnic przejściowych	22 626	6 348	1 053	27 921
Stawka podatkowa	19%	-	-	19%
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego na koniec okresu	4 299	1 206	200	5 305

Aktywo/rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego

	31.12.2016	2015 r. (dane przekształcone)
Aktywo z tytułu podatku odroczonego	6 848	7 414
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – działalność kontynuowana	5 305	4 299
Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	1 543	3 115

Nota 7. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

Liczba wyemitowanych akcji

	2016 r.	2015 r.
Średnia ważona liczba akcji wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości podstawowego zysku na jedną akcję w szt.	36 343 344	36 343 344
Efekt rozwodnienia liczby akcji zwykłych	-	-
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku na jedną akcję w szt.	36 343 344	36 343 344

Wyliczenie zysku na jedną akcję - założenia

	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)
Zysk netto z działalności kontynuowanej	7 303	8 950
Zysk netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	7 303	8 950
Efekt rozwodnienia	-	-
Zysk wykazany dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję	7 303	8 950
Podstawowy/rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję (zł)	0,20	0,25

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne inne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

Nota 8. Dywidendy zaproponowane lub uchwalone do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego

Dnia 11 maja 2016 r. zwyczajne walne zgromadzenie Spółki podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku. Na mocy ww. uchwały zwyczajne walne zgromadzenie postanowiło przeznaczyć kwotę w łącznej wysokości 6 541 801,92 zł pochodzącą z zysku netto Spółki za rok obrotowy 2015 wynoszącego 9 888 675,67 zł na wypłatę dywidendy, a pozostałą część zysku netto Spółki za rok obrotowy 2015 w wysokości 3 346 873,75 zł – na kapitał zapasowy Spółki. Oznacza to wartość dywidendy na jedną akcję w kwocie 0,18 zł (rok wcześniej 0,15 zł). Zgodnie z podjętą uchwałą zwyczajnego walnego zgromadzenia Spółki dniem ustalenia prawa do dywidendy jest dzień 28 czerwca 2016 r. Termin wypłaty dywidendy ustalono na dzień 14 lipca 2016 r. Dywidendą objęto wszystkie akcje Spółki w liczbie 36 343 344.

Rok obrotowy zakończony	Dywidenda z akcji zwykłych ¹		
	Data wypłaty	Wielkość	Wartość na 1 akcję
31.12.2015	14.07.2016	6 541 802	0,18
31.12.2014	23.06.2015	5 451 502	0,15
31.12.2013	29.07.2014	5 451 502	0,15
31.12.2012	31.07.2013	2 907 468	0,08

¹Zaliczek na dywidendę nie wypłacano

Nota 9. Wartość godziwa

Na dni bilansowe dla lat 2016 i 2015 Spółka utrzymywała instrumenty finansowe wykazywane w wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Spółka stosuje poniższą hierarchię dla określania i wykazywania wartości godziwej instrumentów finansowych według metody wyceny:

- Poziom 1 – ceny notowane (nieskorygowane) na aktywnym rynku dla identycznych aktywów oraz zobowiązań;
- Poziom 2 – metody oparte na czynnikach mających istotny wpływ na wykazywaną wartość godziwą, które są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych.
- Poziom 3 – metody oparte na czynnikach mających istotny wpływ na wykazywaną wartość godziwą, które nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych.

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

Poziom hierarchii wartości godziwej, do którego następuje klasyfikacja wyceny wartości godziwej, ustala się na podstawie danych wejściowych najniższego poziomu, które są istotne dla całości pomiaru wartości godziwej. W tym celu istotność danych wejściowych do wyceny ocenia się poprzez odniesienie do całości wyceny wartości godziwej. Jeżeli przy wycenie wartości godziwej wykorzystuje się obserwowalne dane wejściowe, które wymagają istotnych korekt na podstawie danych nieobserwowalnych, wycena taka ma charakter wyceny zaliczanej do Poziomu 3. Ocena tego, czy określone dane wejściowe przyjęte do wyceny mają istotne znaczenie dla całości wyceny wartości godziwej wymaga osądu uwzględniającego czynniki specyficzne dla danego składnika aktywów lub zobowiązań.

W latach 2016 i 2015 nie miały miejsce przesunięcia między poziomami 1 i 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z/ do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

Spółka nie wprowadza instrumentów pochodnych na dzień nabycia do ksiąg rachunkowych. Na dzień bilansowy wycenia je na podstawie otrzymanych od banków informacji o ich wartości godziwej.

W ocenie Spółki wycena instrumentów finansowych innych niż wyceniane w wartości godziwej nie odbiega istotnie od ich wyceny księgowej.

Klasa aktywów / zobowiązań	Data wyceny	Razem	Wartość godziwa określona w oparciu o:		
			ceny notowane na aktywnym rynku Poziom 1	istotne dane obserwowalne Poziom 2	istotne dane nie-obserwowalne Poziom 3
Aktywa wycenione w wartości godziwej					
Instrumenty pochodne					
- kontrakt walutowy forward – USD	31.12.2016	209	-	209	-
Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej					
Instrumenty pochodne					
- kontrakt walutowy forward – USD	31.12.2016	-	-	-	-
Zobowiązania, których wartość godziwa podlega ujawnieniu					
Oprocentowane kredyty i pożyczki					
- kredyt o oprocentowaniu zmiennym w PLN	31.12.2016	2 824	-	2 824	-
- pożyczka o oprocentowaniu stałym w PLN	31.12.2016	4 007	-	4 007	-

	Data wyceny	Razem	Wartość godziwa określona w oparciu o:		
			ceny notowane na aktywnym rynku Poziom 1	istotne dane obserwowalne Poziom 2	istotne dane nie-obserwowalne Poziom 3
Aktywa wycenione w wartości godziwej					
Instrumenty pochodne					
- kontrakt walutowy forward – USD	31.12.2015	-	-	-	-
- kontrakt walutowy forward – EUR	31.12.2015	32	-	32	-
Zobowiązania wyceniane w wartości godziwej					
Instrumenty pochodne					
- kontrakt walutowy forward – USD	31.12.2015	74	-	74	-
- kontrakt walutowy forward – EUR	31.12.2015	-	-	-	-

Nota 10. Rzeczowe aktywa trwałe

Struktura własnościowa aktywów trwałych

	31.12.2016	31.12.2015
Własne	17 525	18 756
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	1 120	1 531
Razem	18 645	20 287

Rzeczowe aktywa trwałe, do których tytuł prawny podlega ograniczeniom oraz stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

	31.12.2016	31.12.2015
- stanowiące zabezpieczenie kredytów i pożyczek własnych	13 956	14 477
- użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego	1 120	1 531
Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych podlegających ograniczeniu w dysponowaniu lub stanowiących zabezpieczenie	15 076	16 008

Kwoty zobowiązań umownych do nabycia w przyszłości rzeczowych aktywów trwałych

Brak.

Zmiany środków trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 1.01.2016 - 31.12.2016 r.

2016 r.	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa brutto na dzień 1.01.2016	-	16 584	10 296	1 574	644	354	29 452
Zwiększenia, z tytułu:	-	77	1 194	-	2	538	1 811
- nabycia środków trwałych	-	77	560	-	2	538	1 177
- zawartych umów leasingu	-	-	634	-	-	-	634
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	630	384	50	875	1 939
- zbycia	-	-	7	384	-	-	391
- likwidacji	-	-	623	-	50	-	673
- inne	-	-	-	-	-	875	875
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2016	-	16 661	10 860	1 190	596	17	29 324
Umorzenie na dzień 1.01.2016	-	1 982	6 278	645	260	-	9 165
Zwiększenia, z tytułu:	-	726	1 185	259	76	-	2 246
- amortyzacji	-	726	1 185	259	76	-	2 246
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	513	185	34	-	732
- likwidacji	-	-	506	-	34	-	540
- sprzedaży	-	-	7	185	-	-	192
Umorzenie na dzień 31.12.2016	-	2 708	6 950	719	302	-	10 679
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2016	-	13 953	3 910	471	294	17	18 645

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w 2016 r.

Nie utworzono.

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

Zmiany środków trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 1.01.2015-31.12.2015 r.

2015 r.	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa brutto na dzień 1.01.2015	-	16 568	10 170	2 552	629	385	30 304
Zwiększenia, z tytułu:	-	16	196	176	15	199	602
- nabycia środków trwałych	-	16	196	38	15	199	464
- zawartych umów leasingu	-	-	-	135	-	-	135
- inne	-	-	-	3	-	-	3
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	70	1 154	-	230	1 454
- zbycia	-	-	38	1 154	-	-	1 192
- likwidacji	-	-	32	-	-	-	32
- inne	-	-	-	-	-	230	230
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2015	-	16 584	10 296	1 574	644	354	29 452
Umorzenie na dzień 1.01.2015	-	1 258	5 361	881	167	-	7 667
Zwiększenia, z tytułu:	-	724	976	281	93	-	2 074
- amortyzacji	-	724	976	281	93	-	2 074
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	59	517	-	-	576
- likwidacji	-	-	29	-	-	-	29
- sprzedaży	-	-	20	517	-	-	537
- inne	-	-	10	-	-	-	10
Umorzenie na dzień 31.12.2015	-	1 982	6 278	645	260	-	9 165
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2015	-	14 602	4 018	929	384	354	20 287

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w 2015 r.

Nie utworzono.

Środki trwałe w budowie

1.01.2016	Poniesione nakłady w roku obrotowym	Rozliczenie nakładów				Odpisy aktualizujące na BZ	31.12.2016
		Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe		
354	538	77	790	-	8	-	17

1.01.2015	Poniesione nakłady w roku obrotowym	Rozliczenie nakładów				Odpisy aktualizujące na BZ	31.12.2015
		Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe		
385	199	-	230	-	-	-	354

Budynki o wartości bilansowej 13 629 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2015 r.: 14 092 tys. zł) objęte są hipoteką ustanowioną w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Spółki.

W latach 2016 i 2015 nie wystąpiły koszty spełniające kryteria kapitalizacji zgodnie z MSR 23.

Środki trwałe w leasingu finansowym

Środki trwałe	31.12.2016			31.12.2015		
	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto
Maszyny i urządzenia	905	182	723	1 919	1 059	860
Środki transportu	1 056	659	397	1 124	453	671
Razem	1 961	841	1 120	3 043	1 512	1 531

Nota 11. Wartości niematerialne

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) – za okres 1.01.2016 - 31.12.2016 r.

2016 r.	Koszty prac rozwojowych	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Inne	Wartości niematerialne w budowie	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na dzień 1.01.2016	6 349	321	163	5 880	-	3 407	16 120
Zwiększenia, z tytułu:	2 591	-	-	32	-	607	3 230
- nabycia	252	-	-	32	-	607	891
- inne	2 339	-	-	-	-	-	2 339
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	13	-	2 441	2 454
- likwidacji	-	-	-	13	-	-	13
- przeszacowania	-	-	-	-	-	102	102
- inne	-	-	-	-	-	2 339	2 339
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2016	8 940	321	163	5 899	-	1 573	16 896
Umorzenie na dzień 1.01.2016	4 292	63	127	4 176	-	-	8 658
Zwiększenia, z tytułu:	1 310	6	5	678	-	-	1 999
- amortyzacji	1 310	6	5	678	-	-	1 999
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	12	-	-	12
- likwidacji	-	-	-	12	-	-	12
Umorzenie na dzień 31.12.2016	5 602	69	132	4 842	-	-	10 645
Odpisy aktualizujące na dzień 1.01.2016	-	-	-	-	-	181	181
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	310	310
- utraty wartości	-	-	-	-	-	310	310
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2016	-	-	-	-	-	491	491
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2016	3 338	252	31	1 057	-	1 082	5 760

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) – za okres 01.01.2015 - 31.12.2015 r.

2015 r.	Koszty prac rozwojowych	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Inne	Wartości niematerialne w budowie	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na dzień 1.01.2015	6 349	321	155	5 443	-	2 301	14 569
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	8	441	-	1 168	1 617
- nabycia	-	-	8	441	-	215	664
- inne	-	-	-	-	-	953	953
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	4	-	62	66
- likwidacji	-	-	-	4	-	-	4
- inne	-	-	-	-	-	62	62
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2015	6 349	321	163	5 880	-	3 407	16 120
Umorzenie na dzień 1.01.2015	2 938	56	123	3 476	-	-	6 593
Zwiększenia, z tytułu:	1 354	7	4	704	-	-	2 069
- amortyzacji	1 354	7	4	704	-	-	2 069
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	4	-	-	4
- likwidacji	-	-	-	4	-	-	4
Umorzenie na dzień 31.12.2015	4 292	63	127	4 176	-	-	8 658
Odpisy aktualizujące na dzień 1.01.2015	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	181	181
- utraty wartości	-	-	-	-	-	181	181
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2015	-	-	-	-	-	181	181
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2015	2 057	258	36	1 704	-	3 226	7 281

Wartość i powierzchnia gruntów użytkowanych wieczysto

Adres nieruchomości	Nr księgi wieczystej lub zbiorów dokumentów	Nr działki	Powierzchnia działki [m ²] na 31.12.2016	Wartość na 31.12.2016	Powierzchnia działki [m ²] na 31.12.2015	Wartość na 31.12.2015
Mysłowice, ul. Obrzeźna Zachodnia 37	KA1L/000 20997/4	2810/40	8 810	229	8 810	235
Mysłowice, ul. Obrzeźna Zachodnia 37	KA1L/000 20998/1	2840/40	291	8	291	8
Mysłowice, ul. Obrzeźna Zachodnia 37	KA1L/000 20946/2	2838/40 2839/40	570	15	570	15
OGÓŁEM:			9 671	252	9 671	258

Struktura własnościowa wartości niematerialnych

	31.12.2016	31.12.2015
Własne	5 760	7 280
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu	-	1
Razem	5 760	7 281

Wartości niematerialne, do których tytuł prawny podlega ograniczeniom oraz stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Tytuł zobowiązania / ograniczenia w dysponowaniu	31.12.2016	31.12.2015
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	252	258
Wartość bilansowa wartości niematerialnych podlegających ograniczeniu w dysponowaniu lub stanowiących zabezpieczenie	252	258

Kwoty zobowiązań umownych do nabycia w przyszłości wartości niematerialnych

Brak.

Nota 12. Inwestycje w jednostkach powiązanych

Udziały w jednostkach podporządkowanych	31.12.2016	31.12.2015
Jednostek zależnych	21 735	19 746
Jednostek stowarzyszonych	-	1 439
Razem	21 735	21 185
Jednostek zależnych od spółki zależnej od Emitenta*	3 169	3 169

*Phoenix System Sp. z o.o. i OmniChip Sp. z o.o. zależne os Atende Software Sp. z o.o.

Inwestycje w jednostkach powiązanych na dzień 31.12.2016

Dnia 17 marca 2016 r. został podwyższony kapitał zakładowy spółki Atende Medica sp. z o.o. poprzez ustanowienie 14 439 nowych udziałów o łącznej wartości 721 950 PLN. Atende objęło łącznie 10 016 udziałów za kwotę 500 800 zł. Dnia 17 marca 2016 r. podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w KRS, w efekcie czego udział Atende w kapitale zakładowym Atende Medica wzrósł z 62,69% do 67,51%.

Dnia 8 czerwca 2016 r. został podwyższony kapitał zakładowy spółki Energy Data Lab sp. z o.o. poprzez ustanowienie nowych udziałów objętych w całości przez Atende S.A. za sumę 501 500 zł. W wyniku podwyższenia kapitału udział Atende w kapitale zakładowym i głosach na zgromadzeniu wspólników wzrósł z 54,6% do 60,0%.

Dnia 21 grudnia 2016 r. została podpisana umowa spółki A2 Customer Care sp. z o.o. („A2CC”) o kapitale zakładowym 600 000 zł, w której Atende S.A. objęła udziały o wartości nominalnej 360 000 zł, stanowiące 60% kapitału zakładowego i głosów na zgromadzeniu wspólników A2CC. Wkład został w całości pokryty i spółka została zarejestrowana w KRS 24 stycznia 2017 r.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. w skład Grupy Kapitałowej Atende wchodziły następujące spółki:

- o Atende Software sp. z o.o.,
- o Atende Medica sp. z o.o.,
- o Sputnik Software sp. z o.o.,
- o TrustIT sp. z o.o.,
- o Phoenix Systems sp. z o.o.,
- o OmniChip sp. z o.o.,
- o Energy Data Lab sp. z o.o.

Nazwa spółki, forma prawna, miejscowość, w której mieści się siedziba zarządu	Wartość udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość	Wartość bilansowa udziałów	Procent posiadanych udziałów	Procent posiadanych głosów
Spółki zależne bezpośrednio od Emitenta					
Atende Software sp. z o.o. Warszawa, ul. Ostrobramska 86	5 977	-	5 977	100%	100%
Atende Medica sp. z o.o. Warszawa, Al. Wilanowska 313	6 789	-	6 789	67,51%	68%
Sputnik Software sp. z o.o. Poznań, ul. Górecka 30	6 522	-	6 522	60%	60%
TrustIT Sp. z o.o. Łódź, ul. Wróblewskiego 18/103	506	-	506	100%	100%
Energy Data Lab sp. z o.o. Warszawa, ul. Smolna 32 lok. 17	1 941	-	1 941	60%	60%
Razem	21 735				
Spółki zależne pośrednio od Emitenta					
Phoenix Systems sp. z o.o. Warszawa, ul. Ostrobramska 86	1 949	-	1 949	51%	51%
OmniChip sp. z o.o. Warszawa, ul. Ostrobramska 86	1 220	-	1 220	55%	55%
Razem	3 169				

Inwestycje w jednostkach powiązanych na dzień 31.12.2015

Dnia 25 lutego 2015 r. Atende Software, spółka należąca do Grupy Atende, nabyła 40% udziałów w OmniChip sp. z o.o. za kwotę 920 tys. zł, od Parku Naukowo-Technologicznego "Euro-Centrum" sp. z o.o., wykorzystując opcję odkupu określoną w umowie inwestycyjnej zawartej w listopadzie 2013 r. Atende Software posiadało wcześniej 15% udziałów w OmniChip, co oznacza, że po powyższej transakcji do Atende należy pośrednio 55% udziałów w OmniChip.

Dnia 21 grudnia 2015 r. Atende S.A. podpisała umowę przejęcia docelowo 60% udziałów w spółce Energy Data Lab Sp. z o.o. (EDL). Domeną spółki EDL jest zaawansowana analityka danych w oparciu o autorskie narzędzia. Łączny koszt nabycia udziałów oraz objęcia nowych udziałów to 1,4 mln zł. Po zarejestrowaniu objętych udziałów, które nastąpiło 22 stycznia 2016 r., pod kontrolą Atende jest 54,6% kapitału zakładowego EDL. Dodatkowo Atende zobowiązało się do objęcia w czerwcu 2016 r. nowych udziałów o wartości emisyjnej 0,5 mln zł, po którym stan posiadania wzrośnie do 60%.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. w skład Grupy Kapitałowej Atende wchodziły następujące spółki:

- Atende Software sp. z o.o.,
- Atende Medica sp. z o.o.,
- Sputnik Software sp. z o.o.,
- TrustIT sp. z o.o.,
- Phoenix Systems sp. z o.o.,
- OmniChip sp. z o.o.,
- Energy Data Lab sp. z o.o.

Nazwa spółki, forma prawna, miejscowość, w której mieści się siedziba zarządu	Wartość udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość	Wartość bilansowa udziałów	Procent posiadanych udziałów	Procent posiadanych głosów
Spółki zależne bezpośrednio od Emitenta					
Atende Software sp. z o.o. Warszawa, ul. Ostrobramska 86	5 977	-	5 977	100%	100%
Atende Medica sp. z o.o. Warszawa, Al. Wilanowska 313	6 741	-	6 741	62,69%	62,69%
Sputnik Software sp. z o.o. Poznań, ul. Górecka 30	6 522	-	6 522	60%	60%
TrustIT Sp. z o.o. Łódź, ul. Wróblewskiego 18/103	506	-	506	100%	100%
Energy Data Lab sp. z o.o. Warszawa, ul. Smolna 32 lok. 17	1 439	-	1 439	42,4%	42,4%
Razem	21 185				
Spółki zależne pośrednio od Emitenta					
Phoenix Systems sp. z o.o. Warszawa, ul. Ostrobramska 86	1 949	-	1 949	51%	51%
OmniChip sp. z o.o. Warszawa, ul. Ostrobramska 86	1 220	-	1 220	55%	55%
Razem	3 169				

Wyniki spółek powiązanych

W poniższej tabeli przedstawiono podstawowe dane finansowe spółek powiązanych.

	Kapitał własny	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały	Wartość aktywów	Aktywa trwałe	Aktywa obrotowe	Wartość zobowiązań	Przychody ze sprzedaży	Zysk netto
31.12.2016 / 2016 r.¹									
Atende Software sp. z o.o.	17 356	500	12 794	22 530	12 817	9 713	5 174	21 463	4 062
Sputnik Software sp. z o.o.	10 076	250	8 939	14 395	10 018	4 377	4 319	15 110	887
Atende Medica sp. z o.o.	2 526	1 000	2 800	6 160	5 509	651	3 634	1 796	(1 274)
Phoenix Systems sp. z o.o.	2 175	242	2 194	2 843	2 590	253	667	1 154	(260)
OmniChip sp. z o.o.	1 483	200	1 275	1 539	326	1 212	55	1 188	8
TrustIT sp. z o.o.	524	100	321	641	48	593	117	1 807	74
Energy data Lab sp. z o.o.	775	144	1 281	830	576	254	55	328	(650)
31.12.2015 / 2015 r.¹									
Atende Software sp. z o.o.	13 293	500	10 763	18 190	10 044	8 146	4 897	16 894	2 030
Sputnik Software sp. z o.o.	9 189	250	8 220	12 686	8 786	3 900	3 497	13 059	719
Atende Medica sp. z o.o.	3 800	278	4 695	6 286	5 489	797	2 486	5 329	(1 173)
Phoenix Systems sp. z o.o.	2 435	242	1 905	3 383	1 964	1 419	947	1 652	288
OmniChip sp. z o.o.	1 472	200	1 214	1 731	335	1 396	259	1 782	59
TrustIT sp. z o.o.	420	100	251	464	11	453	44	1 629	69
Energy data Lab sp. z o.o.	127	100	45	1 033	343	690	905	479	(17)

¹ Dane bilansowe na ostatni dzień danego roku obrotowego, dane wynikowe za cały dany rok obrotowy.

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

Nota 13. Pozostałe aktywa trwałe

	31.12.2016	31.12.2015 (dane przekształcone)
Należności z tytułu dostaw i usług	69	231
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	11 459	13 358
RAZEM	11 528	13 589

Nota 14. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

	31.12.2016	31.12.2015
Akcje/ Udziały w spółkach nie notowanych na giełdzie	80	80
RAZEM	80	80

Nota 15. Zapasy

Zapasy wyceniane są według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od ich ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość netto możliwa do uzyskania jest oszacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku bieżącej działalności gospodarczej, pomniejszona o szacowane koszty wykończenia oraz koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

	31.12.2016	31.12.2015
Materiały na potrzeby produkcji	3 538	3 474
Półprodukty i produkcja w toku	3 577	4 084
Towary	3 547	2 302
Zapasy brutto	10 662	9 860
Odpis aktualizujący wartość zapasów	3 294	3 224
Zapasy netto	7 368	6 636

Zapasy stanowiące zabezpieczenie – na zapasach ustanowiony jest zastaw rejestrowy do wysokości 7 500 tys. zł na poczet zabezpieczenia kredytu w rachunku bieżącym w BZ WBK.

Zapasy w okresie 1.01. – 31.12.2016 r.

	Materiały	Półprodukty i produkcja w toku	Towary	Razem
Wartość zapasów ujętych jako koszt w okresie	71	52 243	54 604	106 918
Odpisy wartości zapasów ujęte jako koszt w okresie	336	-	-	336
Odpisy wartości zapasów odwrócone w okresie	51	-	215	266

Zapasy w okresie 1.01. – 31.12.2015 r.

	Materiały	Półprodukty i produkcja w toku	Towary	Razem
Wartość zapasów ujętych jako koszt w okresie	249	68 827	113 995	183 071
Odpisy wartości zapasów ujęte jako koszt w okresie	520	-	73	593
Odpisy wartości zapasów odwrócone w okresie	147	-	103	250

Zmiany stanu odpisów aktualizujących zapasy

	Odpisy aktualizujące materiały	Odpisy aktualizujące towary	Razem odpisy aktualizujące zapasy
Stan na dzień 1.01.2016	2 841	383	3 224
Zwiększenia w tym:	336	-	336
- utworzenie odpisów aktualizujących	336	-	336
Zmniejszenia w tym:	51	215	266
- wykorzystanie odpisów	51	-	51
- rozwiązanie odpisów	-	215	215
Stan na dzień 31.12.2016	3 126	168	3 294
Stan na dzień 1.01.2015	2 468	413	2 881
Zwiększenia w tym:	520	73	593
- utworzenie odpisów aktualizujących	484	73	557
- przemieszczenia	36	-	36
Zmniejszenia w tym:	147	103	250
- wykorzystanie odpisów	147	-	147
- rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	103	103
Stan na dzień 31.12.2015	2 841	383	3 224

Ustalanie odpisów aktualizujących zapasy odbywa się według zasad przedstawionych w opisie przyjętych zasad rachunkowości. Odwrócenie odpisów aktualizujących zapasy następuje w momencie sprzedaży zapasów objętych odpisem lub ustania okoliczności, dla których dokonano przedmiotowego odpisu aktualizującego. Koszty odpisów aktualizujących zapasy jak i ich odwrócenie ujmowane są w rachunku zysków i strat jako element kosztu własnego.

Rozchód zapasów odbywa się według zasad szczegółowej identyfikacji w zakresie pozycji przeznaczonych na świadczenie konkretnych przedsięwzięć lub według metody FIFO dla pozostałych zapasów i odnoszony jest w koszt własny sprzedaży. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających, jak i ich odwrócenia, odnoszone są w koszt własny sprzedaży.

Nota 16. Umowy o usługę budowlaną

Wyszczególnienie umów	Kwota przychodów z umowy początkowo ustalona w umowie	Szacunkowe łączne koszty umowy	Szacunkowe zyski	Kwota przychodów z umowy ujętych jako przychód w 2016 r	Koszty umowy poniesione do dnia bilansowego	Kwota otrzymanych zaliczek
Umowa o usługę budowlaną	385	108	277	300	92	-
RAZEM	385	108	277	300	92	-

Nota 17. Należności handlowe

	31.12.2016	31.12.2015 (dane przekształcone)
Należności handlowe	53 086	44 153
- od jednostek powiązanych	140	95
- od pozostałych jednostek	52 946	44 058
Odpisy aktualizujące	1 036	1 285
Należności handlowe brutto	54 122	45 438

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj termin płatności mieszczący się w okresie od 14 do 120 dni. Należności dochodzone na drodze sądowej obejmowane są w 100% odpisem.

Wartość godziwa należności handlowych i pozostałych nie różni się istotnie od ich wartości księgowych wykazanych w bilansie. Spółka posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem

kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Spółki.

Na 31 grudnia 2016 r. należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 1 036 tys. zł (31 grudnia 2015 r.: 1 285 tys. zł) zostały uznane za zagrożone i w związku z tym objęte odpisem. Zmiany odpisu aktualizującego należności były następujące:

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności handlowych

- bez odpisów należności dochodzonych na drodze sądowej

	31.12.2016	31.12.2015
JEDNOSTKI POWIĄZANE		
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych na początek okresu	-	-
Zwiększenia	-	-
Zmniejszenia w tym:	-	-
- wykorzystanie odpisów aktualizujących	-	-
- inne	-	-
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych od jednostek powiązanych na koniec okresu	-	-
JEDNOSTKI POZOSTAŁE		
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych na początek okresu	1 176	831
Zwiększenia, w tym:	77	416
- dokonanie odpisów na należności przeterminowane i sporne	77	416
Zmniejszenia w tym:	289	71
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w związku ze spłatą należności	49	38
- wykorzystanie odpisów	240	3
- przeklasyfikowanie odpisów w związku ze skierowaniem na drogę sądową	-	30
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych od jednostek pozostałych na koniec okresu	964	1 176
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych ogółem na koniec okresu	964	1 176

Należności handlowe dochodzone na drodze sądowej

	31.12.2016	31.12.2015
Należności handlowe skierowane na drogę postępowania sądowego	72	109
Odpisy aktualizujące wartość należności spornych	72	109
Wartość netto należności handlowych dochodzonych na drodze sądowej	-	-

Nota 18. Pozostałe należności

	31.12.2016	31.12.2015
Pozostałe należności, w tym:	513	136
- z tytułu podatków, z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych	158	58
- zaliczki na dostawy	110	42
- wycena instrumentów pochodnych otwartych na koniec okresu	209	-
- kaucje	35	33
- inne	1	3
Odpisy aktualizujące	-	-
Pozostałe należności brutto	513	136

Pozostałe należności skierowane na drogę postępowania sądowego – brak.

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

Nota 19. Rozliczenia międzyokresowe

	31.12.2016	31.12.2015 (dane przekształcone)
Ubezpieczenia majątkowe	322	238
Opłacone koszty serwisu	8 750	9 354
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	140	312
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów:	9 212	9 904

Nota 20. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31.12.2016	31.12.2015
Środki pieniężne kasie i na rachunkach bankowych:	323	1 052
- kasa	18	6
- rachunki bankowe	305	1 046
Inne środki pieniężne:	9 587	47 362
- lokaty krótkoterminowe o terminie realizacji do 3 m-cy	9 587	47 362
Razem	9 910	48 414

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów jest równa ich wartości bilansowej.

Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	31.12.2016	31.12.2015
Środki na rachunku dedykowanym	-	565
Razem	-	565

Środki pieniężne do dyspozycji jednostki, nie wykazane w pozycji bilansowej	31.12.2016	31.12.2015
Środki pieniężne ZFŚS	109	219
Dostępne, niewykorzystane środki pieniężne w ramach kredytu obrotowego	28 320	19 000
Razem	28 429	19 219

Nota 21. Kapitał zakładowy

	31.12.2016	31.12.2015
Liczba akcji	36 343 344	36 343 344
Wartość nominalna akcji	0,20	0,20
Kapitał zakładowy	7 269	7 269

Kapitał zakładowy - struktura

Seria/emisja rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejo- wania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość nominalna	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej w zł	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji
A	brak	brak	1 524 000	0,20	304 800	udziały w KLK sp. z o.o.	5.01.2009
B	brak	brak	1 143 000	0,20	228 600	udziały w KLK sp. z o.o.	5.01.2009
C	brak	brak	2 266 865	0,20	453 373	przejęcie ATM Systemy Informatyczne sp. z o.o.	3.01.2011
D	brak	brak	31 409 479	0,20	6 281 896	przeniesienie części majątku z ATM S.A w ramach Zorganizowanej Części Przedsięb.	25.04.2012

Zmiana stanu kapitału zakładowego

	2016 r.	2015 r.
Kapitał na początek okresu	7 269	7 269
Zwiększenia	-	-
Kapitał na koniec okresu	7 269	7 269

Nota 22. Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ceny nominalnej

Kapitał zapasowy został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej nad nominalną w kwocie 15 741 tys. zł, która została pomniejszona o rezerwę na podatek odroczonej w kwocie 988 tys. zł z tytułu różnicy wartości bilansowej i podatkowej aktywów trwałych wniesionych do Spółki w ramach Zorganizowanej Części Przedsiębiorstwa.

Nota 23. Pozostałe kapitały

	31.12.2016	31.12.2015
Kapitał zapasowy	30 517	27 170
RAZEM	30 517	27 170

Zmiana stanu pozostałych kapitałów

	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Kapitał rezerwowy	Razem
1.01.2016	27 170	-	-	27 170
Zwiększenia w okresie	3 347	-	-	3 347
- Podział zysku netto	3 347	-	-	3 347
31.12.2016	30 517	-	-	30 517
1.01.2015	22 738	-	-	22 738
Zwiększenia w okresie	4 432	-	-	4 432
- Podział zysku netto	4 432	-	-	4 432
31.12.2015	27 170	-	-	27 170

Nota 24. Kredyty i pożyczki

	31.12.2016	31.12.2015
Kredyty bankowe	2 824	3 530
Pożyczki	7 415	-
Suma kredytów i pożyczek, w tym:	10 239	3 530
- długoterminowe	6 030	2 824
- krótkoterminowe	4 209	706

Struktura zapadalności kredytów i pożyczek

	31.12.2016	31.12.2015
Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	4 209	706
Kredyty i pożyczki długoterminowe	6 030	2 824
- płatne powyżej 1 roku do 3 lat	5 324	1 412
- płatne powyżej 3 lat do 5 lat	706	1 412
Kredyty i pożyczki razem	10 239	3 530

Średnie stopy oprocentowania kredytów

	31.12.2016	31.12.2015
Kredyty bankowe w rachunku bieżącym	2,69%	2,74%
Kredyty inwestycyjne	2,57%	2,66%

Kredyty i pożyczki – stan na 31.12.2016 r.

31.12.2016 r.	Wartość bazowa kredytu	Wykorzystanie		Oprocentowanie	Termin spłaty	Zabezpieczenie
		Część krótkoterminowa	Część długoterminowa			
Bank Zachodni WBK (kredyt w rachunku bieżącym)	6 000	-	-	WIBOR 1M plus marża banku	31.07.2017	- zastaw rejestrowy do 7 500 tys. zł; ustanowiony na zapasach - przelew wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia przedmiotu zastawu.
mBank SA (kredyt w rachunku bieżącym)	25 000	-	-	WIBOR O/N plus marża banku	30.05.2018	- hipoteka umowna łączna na nieruchomościach do kwoty 42 500 tys. zł; - weksel in blanco z deklaracją wekslową. - hipoteka umowna łączna na nieruchomości zawiera się w kwocie 42 500 tys. zł, podanej j.w.
mBank SA (kredyt inwestycyjny)	6 000	706	2 118	WIBOR 1M plus marża banku	31.12.2020	- weksel In blanco z deklaracją wekslową; - cesja przyszłych wierzytelności od najemców nieruchomości.
Pożyczka DLL	1 300	433	650	-	15.04.2019	Weksel własny In blanco z deklaracją wekslową
Pożyczka DLL	4 780	1 574	2 433	-	15.04.2019	Weksel własny In blanco z deklaracją wekslową
Pożyczka DLL	1 064	709	355	-	15.03.2018	Weksel własny In blanco z deklaracją wekslową
Pożyczka DLL	1 100	733	367	-	15.03.2018	Weksel własny In blanco z deklaracją wekslową
Pożyczka DLL	161	54	107	-	15.12.2019	Weksel własny In blanco z deklaracją wekslową
RAZEM	45 405	4 209	6 030	-	-	-

Kredyty i pożyczki w walutach obcych w 2016 r. nie wystąpiły.

Kredyty i pożyczki – stan na 31.12.2015 r.

31.12.2015 r.	Wartość bazowa kredytu	Wykorzystanie		Oprocentowanie	Termin spłaty	Zabezpieczenie
		Część krótko-terminowa	Część długo-terminowa			
Bank Zachodni WBK (kredyt w rachunku bieżącym)	6 000	-	-	WIBOR 1M plus marża banku	31.07.2016	- weksel in blanco z deklaracją wekslową; - zastaw rejestrowy do 7 500 tys. zł; - ustanowiony na zapasach - przelew wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia przedmiotu zastawu.
BRE Bank SA (kredyt w rachunku bieżącym)	15 000	-	-	WIBOR O/N plus marża banku	30.05.2016	- hipoteka umowna łączna na nieruchomości do kwoty 31 500 tys. zł; - weksel in blanco z deklaracją wekslową.
BRE Bank SA (kredyt inwestycyjny)	6 000	706	2 824	WIBOR 1M plus marża banku	31.12.2020	- hipoteka umowna łączna na nieruchomości zawiera się w kwocie 31 500 tys. zł, podanej j.w. - weksel In blanco z deklaracją wekslową; - cesja przyszłych wierzytelności od najemców nieruchomości.
RAZEM	27 000	706	2 824	-	-	-

Kredyty i pożyczki w walutach obcych w 2015 r. nie wystąpiły.

Nota 25. Pozostałe zobowiązania finansowe

	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania leasingowe	964	1 022
Razem zobowiązania finansowe	964	1 022
- długoterminowe	470	381
- krótkoterminowe	494	641

Zobowiązania leasingowe

	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania leasingowe krótkoterminowe	494	641
Zobowiązania leasingowe długoterminowe, w tym:	470	381
- od roku do pięciu lat	470	381
Zobowiązania leasingowe razem	964	1 022

Nota 26. Inne zobowiązania długoterminowe

	31.12.2016	31.12.2015
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	5	27
Razem	5	27

Nota 27. Zobowiązania handlowe

	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania handlowe	30 282	45 479
- wobec jednostek powiązanych	104	87
- wobec jednostek pozostałych	30 178	45 392

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

Nota 28. Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe

	31.12.2016	31.12.2015 (dane przekształcone)
Zobowiązania z tytułu pozostałych podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych, z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych	9 172	20 701
- podatek VAT	8 414	20 054
- podatek dochodowy od osób fizycznych	306	261
- składki na ubezpieczenie społeczne (ZUS)	452	386
Pozostałe zobowiązania	16	57
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	4 301	9 206
- z tytułu urlopów	768	786
- z tytułu premii	2 518	2 457
- z tytułu niezafakturowanych kosztów	1 015	5 963
Razem inne zobowiązania	13 489	29 964

Nota 29. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Spółka tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości uzgodnionej z przedstawicielami załogi. Fundusz nie posiada rzeczowych aktywów trwałych. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Spółki, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Spółka skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Spółki.

Analityka aktywów, zobowiązań, kosztów Funduszu oraz saldo netto

	31.12.2016	31.12.2015
Pożyczki udzielone pracownikom	1	1
Środki pieniężne	108	217
Zobowiązania z tytułu Funduszu	109	218
Saldo po skompensowaniu	-	-
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	98	102

Nota 30. Zobowiązania warunkowe oraz zabezpieczenia na aktywach

	31.12.2016	31.12.2015
Zabezpieczenia na aktywach		
Poręczenie spłaty kredytu	50 000	39 000
Zabezpieczenia zawartych umów leasingowych	137	3 961
Razem zabezpieczenia na aktywach	50 137	42 961

Na kwoty te składają się:

- Na dzień 31.12.2016 r.:

- o 50 000 tys. zł:
  - 42 500 tys. zł - hipoteka stanowiąca zabezpieczenie wierzytelności z tytułu kredytu w rachunku bieżącym oraz kredytu inwestycyjnego zaciągniętego przez Atende S.A. w BRE Bank S.A.,
  - 7 500 tys. zł - zastaw rejestrowy na zapasach, w ramach udzielonego przez bank BZ WBK kredytu w rachunku bieżącym;
- o 137 tys. zł - zobowiązania wekslowe stanowiące zabezpieczenie wierzytelności z tytułu zawartych przez Atende S.A. umów leasingowych;

- Na dzień 31.12.2015 r.:

- o 39 000 tys. zł:
  - kwota 31 500 tys. zł - hipoteka stanowiąca zabezpieczenie wierzytelności z tytułu kredytu w rachunku bieżącym oraz kredytu inwestycyjnego zaciągniętego przez Atende S.A. w BRE Bank S.A.,
  - 7 500 tys. zł – zastaw rejestrowy na zapasach, w ramach udzielonego przez bank BZ WBK kredytu w rachunku bieżącym;
- o 3 961 tys. zł – zobowiązania wekslowe stanowiące zabezpieczenie wierzytelności z tytułu zawartych przez Atende S.A. umów leasingowych;

Udzielone gwarancje i poręczenia	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania z tytułu gwarancji bankowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych	10 859	10 686
Poręczenie spłaty udzielonych gwarancji bankowych	-	6 168
Poręczenia kredytu bankowego udzielonego stronom trzecim	3 300	2 000
Razem zobowiązania warunkowe	14 159	18 854

Na kwoty te składają się:

- Na dzień 31.12.2016 r.:

- o 10 859 tys. zł – wartość gwarancji wadialnych i gwarancji należytego wykonania kontraktu, gdzie zleceniodawcą gwarancji jest Atende S.A.;
- o 3 300 tys. zł – poręczenie kredytu w rachunku bieżącym dla spółki Atende Medica sp. z o.o.;

- Na dzień 31.12.2015 r.:

- o 10 686 tys. zł – wartość gwarancji wadialnych i gwarancji należytego wykonania kontraktu, gdzie zleceniodawcą gwarancji jest Atende S.A.;
- o 2 000 tys. zł – poręczenie kredytu w rachunku bieżącym dla spółki Atende Medica sp. z o.o.;
- o 6 168 tys. zł – zobowiązania wekslowe Atende S.A. stanowiące zabezpieczenie wierzytelności wynikających z gwarancji należytego wykonania umów.

Nota 31. Należności i zobowiązania długo i krótkoterminowe z tytułu leasingu finansowego

Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

	31.12.2016		31.12.2015	
	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie 1 roku	526	494	679	641
W okresie od 1 do 5 lat	488	470	397	381
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	1 014	964	1 076	1 022
Przyszły koszt odsetkowy	50	x	54	x
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	1 014	964	1 076	1 022
- krótkoterminowe	-	494	-	641
- długoterminowe	-	470	-	381

Przedmiotem umów leasingu finansowego są maszyny i urządzenia techniczne oraz środki transportu. Na 31 grudnia 2016 r. Spółka była stroną 9 umów, w ramach których leasingowała aktywa o łącznej wartości netto 1 120 tys. zł, w tym:

- o maszyny i urządzenia 723 tys. zł,
- o środki transportu 397 tys. zł.

Na 31 grudnia 2015 r. Spółka była stroną 11 umów w ramach której leasingowała aktywa trwałe o łącznej wartości netto na ten dzień 1 531 tys. zł.

Umowy nie przewidują warunkowych opłat leasingowych, jak również żadnego rodzaju sub-leasingu. W większości umów znajduje się klauzula co do opcji zakupu, po cenie umownej niższej od wartości godziwej przedmiotu leasingu. Umowy nie nakładają na leasingobiorcę żadnych restrykcji, za wyjątkiem płatności zobowiązań wynikających z rat leasingowych oraz

ogólnych warunków właściwego użytkowania przedmiotu leasingu. Umowy leasingu zawarte zostały na okres 36-60 miesięcy w polskich złotych.

Nota 32. Rozliczenia międzyokresowe przychodów

	31.12.2016	31.12.2015 (dane przekształcone)
Dotacje	-	565
- prace rozwojowe	-	565
Przychody przyszłych okresów	3 671	2 122
- zaliczki na realizację przyszłych dostaw	3 671	2 122
Rozliczenia międzyokresowe przychodów, w tym:	3 671	2 122
- długoterminowe	-	-
- krótkoterminowe	3 671	2 122

Nota 33. Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne

	31.12.2016	31.12.2015 (dane przekształcone)
Rezerwy na świadczenia emerytalne i podobne	662	662
- na świadczenia emerytalne i rentowe	225	225
- na nagrody jubileuszowe	437	437
Razem, w tym:	662	662
- długoterminowe	612	612
- krótkoterminowe	50	50

Do wyznaczenia zobowiązań została wykorzystana metoda prognozowanych świadczeń jednostkowych. Wartość przyszłych zobowiązań obliczona została jako nagromadzona część przyszłych świadczeń z uwzględnieniem prognozowanego wzrostu wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru przyszłych świadczeń. Uwzględniono również prawdopodobieństwo osiągnięcia uprawnień do nagrody jubileuszowej, jednorazowej odprawy emerytalnej lub rentowej. Zmienność tych prawdopodobieństw, a także zastosowanej stopy dyskontowej o +/-0,25% spowodowałyby łącznie zmianę rezerwy o +/- 20 tys. PLN.

W zakresie świadczeń pracowniczych Spółka nie jest stroną żadnych porozumień płacowych ani zbiorowych układów pracy. Spółka nie posiada także programów emerytalnych zarządzanych bezpośrednio przez Spółkę lub przez fundusze zewnętrzne. Koszty świadczeń pracowniczych obejmują wynagrodzenia płatne zgodnie z warunkami zawartych umów o pracę z poszczególnymi pracownikami oraz koszty świadczeń emerytalnych (odprawa emerytalna) wypłacone pracownikom zgodnie z przepisami prawa pracy, po okresie zatrudnienia. Zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych wyceniane są na zasadach ogólnych. Świadczenia długoterminowe szacowane są na podstawie metod aktuarialnych.

Nota 34. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Spółka, należą kredyty bankowe, umowy leasingu finansowego i dzierżawy z opcją zakupu i środki pieniężne. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Spółki. Spółka posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Spółka zawiera również transakcje z udziałem instrumentów pochodnych, przede wszystkim walutowe kontrakty terminowe typu forward. Celem tych transakcji jest zarządzanie ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności Spółki oraz wynikających z używanych przez nią źródeł finansowania. Zasadą stosowaną przez Spółkę obecnie i przez cały okres objęty przeglądem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Spółki obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Spółka monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

Stopień narażenia na ryzyko rynkowe

Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Spółki na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczyło przede wszystkim kredytów: inwestycyjnego i w rachunku bieżącym.

Oprocentowanie kredytu inwestycyjnego oparte jest z zmienną stopę WIBOR 1M. W 2016 r. średnia stopa procentowa wyniosła 2,57% (w 2015 r.: 2,66%). W przypadku wzrostu średnich stóp procentowych o 1% koszt kredytu w 2016 r. wzrósłby o 32 tys. zł, w przypadku spadku stóp byłby niższy o 32 tys. zł.

Oprocentowanie kredytu w rachunku bieżącym oparte jest z zmienną stopę WIBOR O/N lub WIBOR 1M. W 2016 r. średnia stopa procentowa wyniosła 2,69% (w 2015 r.: 2,74%).

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Spółki narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe, na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Spółki, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

31.12.2016	
Oprocentowane kredyty i pożyczki	6 830
Pozostałe zobowiązania finansowe – leasing finansowy	964
Razem	7 794
31.12.2015	
Oprocentowane kredyty i pożyczki	3 530
Pozostałe zobowiązania finansowe – leasing finansowy	1 022
Razem	4 552

Ryzyko walutowe

Spółka jest narażona na ryzyko zmiany kursów walutowych, ponieważ w swojej działalności korzysta między innymi z dostaw sprzętu teleinformatycznego sprowadzanego do kraju z zagranicy. Koszty zakupów sprzętu są uzależnione od kursów walut obcych w stosunku do złotego, w szczególności kursu euro i dolara. W celu ograniczenia ryzyka Spółka korzysta z instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem kursowym np. transakcji terminowych forward. Zgodnie z polityką firmy zabezpieczane jest co najmniej 90% transakcji walutowych. Różnorodność stosowanych działań zabezpieczających powoduje dywersyfikację ryzyka kursowego. W ocenie Emitenta powyższe działania powodują, iż ewentualny wpływ niekorzystnych zmian kursu walut na wyniki finansowe Emitenta jest znacznie ograniczony.

Wartość bilansowa aktywów oraz zobowiązań finansowych Spółki w walutach obcych na dzień bilansowy dotyczy należności i zobowiązań z tytułu dostaw i usług. Wartości te przedstawiają się następująco:

	Zobowiązania handlowe 31.12.2016		Należności handlowe 31.12.2016		Środki pieniężne 31.12.2016	
	WAL	PLN	WAL	PLN	WAL	PLN
Waluta – EURO	267	1 183	11	48	43	191
Waluta - USD	4 746	19 836	532	2 222	27	112

Gdyby kurs w stosunku do kursu z wyceny bilansowej dla walut EURO, USD wzrósł o 10% przy utrzymaniu wszystkich innych zmiennych na stałym poziomie, wynik netto Spółki za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2016 r. byłby niższy o 1 844 tys. zł z tytułu aktywów i zobowiązań wyrażonych w EUR i USD.

	Zobowiązania handlowe 31.12.2015		Należności handlowe 31.12.2015		Środki pieniężne 31.12.2015	
	WAL	PLN	WAL	PLN	WAL	PLN
Waluta – EURO	2461	10 486	132	596	226	962
Waluta - USD	6 733	26 265	150	584	21	82

Gdyby kurs w stosunku do kursu z wyceny bilansowej dla walut EURO, USD wzrósł o 10% przy utrzymaniu wszystkich innych zmiennych na stałym poziomie, wynik netto Spółki za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2015 r. byłby niższy o 3 453 tys. zł z tytułu aktywów i zobowiązań wyrażonych w EUR i USD.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe oznacza ryzyko, że kontrahent nie dopełni zobowiązań, co narazi Spółkę na straty finansowe. Ryzyko kredytowe ograniczane jest przez Spółkę poprzez zawieranie transakcji wyłącznie z podmiotami o dobrej zdolności kredytowej, z którymi współpraca poprzedzona jest wewnętrznymi procedurami wstępnej weryfikacji. Ponadto poprzez bieżące monitorowanie stanów należności, narażenie Spółki na ryzyko nieściągalności należności nie jest znaczące.

W odniesieniu do aktywów finansowych Spółki, w tym środków pieniężnych, lokat oraz inwestycji w aktywa dostępne do sprzedaży, ryzyko Spółki wiąże się bezpośrednio z niemożnością dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja tego ryzyka równa jest wartości bilansowej danego instrumentu.

Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych wynoszą na dzień 31 grudnia 2016 r. 1 036 tys. zł (1 285 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 r.). Odpisy te dotyczą należności własnych od pozostałych jednostek, z czego 72 tys. zł dotyczy należności, które Spółka dochodzi na drodze sądowej, zaś kwota 964 tys. zł należności, które według szacunku Spółki obciążone są znaczącym prawdopodobieństwem nieściągalności (na 31.12.2015 r. odpowiednio 109 tys. i 1 176 tys.).

Na 31 grudnia 2016 r. nie występowały pozycje aktywów finansowych, które objęte zostały renegocjacją warunków spłaty.

Na rzecz Spółki nie zostały poczynione żadne istotne zabezpieczenia z tytułu posiadanych przez nią aktywów finansowych.

Struktura wiekowa pożyczek i należności oraz aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy

	Razem	Nie prze- ter- minowane	Przeterminowane w dniach				
			< 60 dni	60 – 90 dni	90 –180 dni	180 – 360 dni	>360 dni
31.12.2016							
Należności z tytułu dostaw i usług	54 122	51 484	1 533	8	52	7	1 038
Odpisy aktualizujące	(1 036)	-	-	-	-	-	(1 036)
Aktywa z tytułu umów z klientami	6 698	6 698	-	-	-	-	-
Pozostałe należności	209	209	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	9 910	-	-	-	-	-	-
31.12.2015 (dane przekształcone)							
Należności z tytułu dostaw i usług	45 438	42 074	1 030	903	44	18	1 375
Odpisy aktualizujące	(1 285)	-	-	-	-	(2)	(1 283)
Aktywa z tytułu umów z klientami	882	882	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	48 414	-	-	-	-	-	-

Ryzyko związane z płynnością

Spółka monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Spółki jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe oraz umowy leasingu finansowego.

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Spółki narażonych na ryzyko płynności, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

	Na żądanie	do 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 do 5 lat	> 5 lat
31.12.2016					
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	1 427	2 846	6 111	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	30 252	30	-	-
Pozostałe zobowiązania	-	1 161	379	494	-
- RMB	-	1 015	-	5	-
- leasing finansowy	-	146	379	489	-
31.12.2015					
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	198	589	2 968	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	45 392	87	-	-
Pozostałe zobowiązania	-	6 420	264	424	-
- RMB	-	5 963	-	27	-
- leasing finansowy	-	442	237	397	-
- instrumenty pochodne	-	15	27	-	-

Nota 35. Informacja o instrumentach finansowych

Aktywa i zobowiązania finansowe w podziale na kategorie (według MSR 39)

	31.12.2016	31.12.2015
Aktywa finansowe		
Pożyczki i należności (w tym środki pieniężne i ich ekwiwalenty)	69 770	93 722
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	209	-
Zobowiązania finansowe		
Zobowiązania finansowe	42 505	56 021

Mając na uwadze, charakter i specyficzne cechy przedstawionych powyżej kategorii instrumentów finansowych, w ramach poszczególnych grup wyróżnia się następujące klasy instrumentów:

W ramach kategorii pożyczki i należności	31.12.2016	31.12.2015 (dane przekształcone)
Należności od jednostek powiązanych	140	95
Należności od pozostałych jednostek krótkoterminowe	59 651	44 982
Należności od pozostałych jednostek długoterminowe	69	231
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	9 910	48 414
Razem	69 770	93 722

W ramach zobowiązań finansowych	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania długoterminowe	5	27
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	10 239	3 530
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych krótkoterminowe	104	87
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek krótkoterminowe	31 193	51 355
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	964	1 022
Razem	42 505	56 021

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

Zabezpieczenia

W 2016 r. Spółka nie stosowała rachunkowości zabezpieczeń.

Nota 36. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Spółki i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Spółka zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Spółka może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W latach 2016 i 2015 nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Spółka monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Spółka wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje zamienne akcje uprzywilejowane, kapitał własny należny akcjonariuszom jednostki dominującej pomniejszony o kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto.

	31.12.2016	31.12.2015 (dane przekształcone)
Oprocentowane kredyty i pożyczki	10 239	3 530
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	40 732	70 609
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	9 910	48 414
Zadłużenie netto	41 061	25 725
Kapitał własny	58 210	57 449
Kapitał razem	58 210	57 449
Kapitał i zadłużenie netto	99 271	83 174
Wskaźnik dźwigni	41%	31%

Nota 37. Informacje o podmiotach powiązanych

Podmiot powiązany	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych		Zakupy od podmiotów powiązanych		Należności od podmiotów powiązanych		w tym przeterminowane		Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Jednostki zależne										
Atende Software sp. z o.o.	1 693	1 736	2	160	78	84	-	-	-	-
Sputnik Software sp. z o.o.	162	49	-	-	4	-	-	-	-	-
Atende Medica sp. z o.o.	69	1 264	-	-	52	5	45	-	-	-
TrustIT Sp. z o.o.	2	2	820	873	1	-	-	-	104	87
Phoenix Systems Sp. z o.o.	5	10	-	-	4	6	-	2	-	-
OmniChip sp. z o.o.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
EDL Sp. z o.o.	7	-	-	-	1	-	-	-	-	-

W ramach transakcji z podmiotami powiązanymi w 2016 r. nie zostały utworzone odpisy aktualizujące, ani nie zostały spisane żadne należności.

Podmiotem powiązanym z Emitentem jest ponadto Spinoza Investments sp. z o.o. S.K.A., która jest podmiotem w 100% kontrolowanym, bezpośrednio i pośrednio (poprzez Spinoza Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych), przez Romana Szveda. W latach 2016 i 2015 pomiędzy Emitentem a Spinoza Investments sp. z o.o. S.K.A. nie miały miejsca żadne operacje gospodarcze.

Innymi podmiotami powiązanymi Spółki są członkowie organów zarządzających i nadzorczych, oraz osoby będące bliskimi członkami rodziny tych osób (tzn. partner życiowy i dzieci, dzieci partnera życiowego oraz osoby pozostające na utrzymaniu osoby lub jego partnera życiowego), oraz inne podmioty gospodarcze w których członkowie zarządu podmiotu dominującego

pełnią funkcje zarządcze lub są ich udziałowcami. W latach 2016 i 2015 pomiędzy Emitentem i tymi podmiotami nie miały miejsca żadne operacje gospodarcze.

Nota 38. Wynagrodzenie osób zarządzających i nadzorujących Atende S.A.

Wynagrodzenia członków Zarządu	2016 r.		2015 r.	
	Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe świadczenia	Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe świadczenia
Roman Szwed, Prezes	504	0	504	0
Iwona Bakula, Wiceprezes	396	0	360	0
Jacek Forsyia, Wiceprezes ¹	387	0	0	0
Andrzej Słodczyk, Wiceprezes ²	84	0	323	0
Szymon Stępczak, Wiceprezes	384	0	384	0
Jacek Szczepański, Wiceprezes ³	413	0	0	0
RAZEM	2 167	0	1 571	0

¹ Dnia 4 kwietnia 2016 r. Rada Nadzorcza Spółki powołała Jacka Forsyia do Zarządu Atende S.A.

² Dnia 4 kwietnia 2016 r. Rada Nadzorcza Spółki odwołała Andrzeja Słodczyka z Zarządu Atende S.A.

³ Z dniem 11 stycznia 2016 r. Rada Nadzorcza Spółki powołała Jacka Szczepańskiego do Zarządu Atende S.A.

Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej	2016 r.		2015 r.	
	Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe świadczenia	Wynagrodzenie zasadnicze	Pozostałe świadczenia
Patrycja Buchowicz, Przewodnicząca	46	0	43	0
Mirosław Panek, Wiceprzewodniczący ¹	5	0	29	0
Marek Dietl, Członek	30	0	29	0
Jan Madey, Członek	30	0	29	0
Michał Markowski, Członek ²	23	0	0	0
Monika Mizielińska-Chmielewska, Członek	30	0	29	0
RAZEM	165	0	159	0

¹ Dnia 4 marca 2016 r. Mirosław Panek złożył rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej Spółki ze skutkiem na dzień 6 marca 2016 r.

² Dnia 4 kwietnia 2016 r. Rada Nadzorcza Spółki, stosownie do postanowień § 21 ust. 5 zdanie drugie Statutu Atende S.A., powołała Michała Markowskiego na członka Rady Nadzorczej.

Powyższe wynagrodzenia stanowią krótkoterminowe świadczenia pracownicze.

Nota 39. Zatrudnienie

Przecięte zatrudnienie

	2016 r.	2015 r.
Zarząd	5	4
Administracja	37	37
Dział sprzedaży	56	56
Pion produkcji	87	93
Pozostali	6	5
Razem	191	195

Rotacja zatrudnienia

	2016 r.	2015 r.
Liczba pracowników przyjętych	33	22
Liczba pracowników zwolnionych	25	35
Razem	8	(13)

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

Nota 40. Umowy leasingu operacyjnego

W dniu 31 maja 2013 r. Spółka zawarła umowę leasingu operacyjnego, której przedmiotem są środki transportu. Każdy odrębny stosunek leasingu jest zawarty na 36 miesięcy i jest niezależny od pozostałych. Umowa przewiduje możliwość przedterminowego zakończenia każdego stosunku leasingu. Na dzień 31 grudnia 2016 r. w ramach umowy Spółka wykorzystuje 101 samochodów. W 2016 r. wynik finansowy Spółki został obciążony kwotą 1 146 tys. tytułem opłat leasingowych wynikających z tej umowy. Wartość przyszłych minimalnych opłat leasingowych wynosi:

- o do 1 roku 1 064 tys. zł,
- o powyżej 1 roku do 3 lat 1 057 tys. zł.

W 2015 roku wynik finansowy Spółki został obciążony kwotą 1 091 tys. zł. wartość minimalnych opłat leasingowych wynosiła:

- o do 1 roku 827 tys. zł,
- o powyżej 1 roku do 3 lat 532 tys. zł.

Oprócz umowy leasingu operacyjnego Spółka miała zawarte umowy dotyczące najmu pomieszczeń wykorzystywanych przez Spółkę. Umowa dotycząca siedziby Spółki w Warszawie przy ul. Ostrobramskiej 86 została zawarta na okres do dnia 4 grudnia 2018 r. Pozostałe umowy zostały zawarte na czas nieokreślony z możliwością wypowiedzenia. W 2016 r. wartość opłat minimalnych z tego tytułu wyniosła 2 509 tys. zł, w 2015 r. 2 426 tys. zł. Nie wystąpiły żadne opłaty warunkowe ani subleasingowe. Wartość przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu najmu pomieszczeń wynosi:

- o na dzień 31.12.2016 r.
  - do 1 roku 2 506 tys. zł,
  - powyżej 1 roku do 5 lat 3 541 tys. zł.
- o na dzień 31.12.2015 r.
  - do 1 roku 2 422 tys. zł,
  - powyżej 1 roku do 5 lat 5 532 tys. zł.

Nota 41. Informacja dotycząca sezonowości lub cykliczności działalności

Cechą charakterystyczną branży teleinformatycznej, w której działa Emitent jest występująca sezonowość sprzedaży. Głównym okresem zwiększonych przychodów jest IV kwartał roku kalendarzowego. Wiąże się to ze wzrostem w tym okresie wydatków przedsiębiorstw na modernizację infrastruktury technicznej.

Nota 42. Sprawy sądowe

Spółka nie jest stroną żadnych istotnych spraw sądowych.

Nota 43. Rozliczenia podatkowe

Na dzień 31 grudnia 2016 r. (i 31.12.2015 r.) nie toczą i nie toczyły się wobec Spółki żadne kontrole ani postępowania podatkowe.

Nota 44. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

W dniu 21 października 2005 r. weszła w życie większość przepisów ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym („ZSEE”). Nakłada ona na podmioty wprowadzające na rynek sprzęt elektroniczny i elektryczny (producentów oraz importerów) m.in. obowiązek zorganizowania i sfinansowania odbierania od prowadzących punkty zbierania zużytego sprzętu, przetwarzania, odzysku, w tym recydingu, i unieszkodliwiania zużytego sprzętu. Od dnia 1 stycznia 2009 r. wprowadzający sprzęt przeznaczony dla gospodarstw domowych jest obowiązany do zapewniania zbierania zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych.

W celu oszacowania rezerwy, Spółka musi posiadać następujące dane: liczba kilogramów historycznego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, która ma zostać zebrana przez Spółkę oraz pozostała do zebrania przez Spółkę liczba kilogramów nowego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. W raportach wymaganych przez Ministerstwo Ochrony Środowiska nie ma rozróżnienia pomiędzy nowym oraz historycznym ZSEE.

Biorąc pod uwagę organizację zbiórki oraz systemu raportowania o zbieraniu ZSEE, Spółka nie jest w stanie oszacować ilości ZSEE, które mają zostać zebrane przez Spółkę w celu wypełnienia obowiązków wynikających z ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym. W konsekwencji, Spółka nie utworzyła rezerwy ani z tytułu zobowiązania do zbierania historycznego ZSEE, ani też nowego ZSEE.

Spółka nie wyklucza możliwości weryfikacji swojego stanowiska, w przypadku pojawienia się odmiennych, wiążących interpretacji ustawy lub gdy praktyka stosowania ustawy wskaże na odmienne traktowanie księgowo obowiązku utylizacji zużytego sprzętu.

Nota 45. Zdarzenia po dacie bilansu

A2CC nową spółką w Grupie Atende

Dnia 24 stycznia 2017 r. została zarejestrowana w KRS spółka A2 Customer Care sp. z o.o. („A2CC”), założona na podstawie umowy spółki zawartej 21 grudnia 2016 r. Emitent objął 60% udziałów, stanowiących 60% kapitału zakładowego i głosów na zgromadzeniu wspólników, za kwotę 360 tys. zł. Celem spółki jest realizacja zadań z zakresu konsultingu, wdrażania oraz rozwijania produktów IT usprawniających zarządzanie biznesem klientów w oparciu o zaawansowane oprogramowanie. Dzięki inwestycji w A2CC Grupa Atende rozszerza swoją ofertę o perspektywiczne i synergiczne, niszowe usługi, z potencjałem do ekspansji zagranicznej.

Nota 46. Informacja o transakcjach z podmiotem dokonującym badania sprawozdania

	2016 r.	2015 r.
- za badanie rocznego sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	62	29
- za inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	24	19
RAZEM	86	48

Nota 47. Objaśnienia do sprawozdania z przepływów pieniężnych

	31.12.2016	31.12.2015
Środki pieniężne w bilansie	9 910	48 414
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty ogółem wykazane w rachunku przepływów pieniężnych	9 910	48 414

	2016 r.	2015 r. (dane przekształcone)
Amortyzacja:	4 245	4 143
- amortyzacja wartości niematerialnych	1 998	2 069
- amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	2 247	2 074
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy) składają się z:	(34)	(1 332)
- odsetki zapłacone od umów leasingu finansowego	34	80
- odsetki zapłacone od kredytów	104	153
- odsetki zapłacone od udzielonych pożyczek	56	15
- odsetki otrzymane	(228)	-
- dywidendy otrzymane	-	(1 580)
- odsetki naliczone od udzielonych pożyczek	-	-
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej wynika z:	515	296
- przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	(121)	(525)
- wartość netto sprzedanych rzeczowych aktywów trwałych	199	638
- wartość netto zlikwidowanych aktywów trwałych	127	2
- aktualizacja wartości aktywów trwałych	310	181
Zmiana stanu zapasów wynika z następujących pozycji:	(732)	1 510
- bilansowa zmiana stanu zapasów	(732)	1 510
Zmiana należności wynika z następujących pozycji:	(14 859)	18 541
- zmiana stanu należności krótkoterminowych wynikająca z bilansu	(14 919)	17 687
- zmiana stanu należności długoterminowych wynikająca z bilansu	60	854
Zmiana stanu zobowiązań, z wyjątkiem zobowiązań finansowych, wynika z następujących pozycji:	(33 429)	24 611
- zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych wynikająca z bilansu	(31 682)	25 088
- zmiana stanu zobowiązań długoterminowych wynikająca z bilansu	(2 471)	153

(Wszystkie kwoty prezentowane są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Załączone noty stanowią integralną część niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego

- korekta o zmianę stanu zobowiązań z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych	159	(65)
- korekta o zmianę stanu zobowiązań z tytułu nabycia aktywów finansowych	-	-
- korekta o otrzymane dotacje	565	(565)
Na wartość pozycji "inne korekty" składają się:	(20)	(37)
- otrzymane dotacje	(20)	(37)

Warszawa, 21 marca 2017 r.

Roman Szwed

Iwona Bakuła

Jacek Forsyjak

Szymon Stępczak

Jacek Szczepański

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Marzena Kuśnierz

Osoba sporządzająca
sprawozdania finansowe